

ISTORICUL SOCIETĂȚII POLITECNICE.

INTRODUCERE.

Cu ocaziunea intrării Societății în al doilea sfert de veac al existenței ei, Comitetul a găsit că ar fi folositor, mai ales pentru tinerii și viitorii membri ai Societății, ca să se scrie un scurt istoric al ei, pentru primii 25 ani de existență ; și astfel în Ședința sa de la 14 Noemvrie trecut, am fost însărcinat cu adunarea elementelor și facerea unui asemenea istoric, care să se citească în Adunarea Generală dela 15 Decemvrie 1906, cu care se încheie activitatea celui de al 25-lea an și se completează Comitetul pentru al 26-lea an.

Timpul scurt de care am dispus, ocupațiunile care nu ne lasă de cât puține ore disponibile în care să ne ocupăm de Societate ; apoi lipsa unor scripte sau procese-verbale ale ședințelor Comitetului și Adunărilor Generale din primii ani ai Societății, lipsa unor dări de seamă de lucrările, conferințele și excursiunile ce s'au făcut, fac ca acest istoric să nu fie complet, cum aș fi dorit, și să aibă de sigur omisiuni relative la fapte importante, la chestiuni dezbătute, sau la rezoluțiuni interesante, care au avut locul în Societatea noastră.

Astfel în particular, nu se găsește mai nimic referitor la anii 1883 și 1884, de cât o singură condică de expedițiune, care a permis însă să se stabilească cine au fost în Comitet în acei ani, însă din care nu reese cum a fost alcătuit biuroul atunci. Pe de altă parte informațiunile ce am putut aduna de pe la vechii membri ai Societății, pentru acei doi ani, sunt prea contradictorii, sau în neconcordanță cu Statutele după atunci, așa în cât nu se poate spune nimic precis.

De la 1885 încoace, cu aparițiunea Buletinului, s'a putut păstra mai bine multe elemente necesare facerii istoricului Societății, însă nu s'a putut găsi tot ce trebuia. De aceia rog pe membrii Societății care vor observă lipsuri, sau omisiuni, în acest istoric să mi le comunice, spre a'l putea completa ulterior.

Pentru a se vedeà mai bine împrejuràrile în care s'a format Societatea noastră și a se explica unele din lucrurile petrecute într'însa, precum și pentru a ne da seama de ce o asemenea Societate nu s'a putut înființa mai înainte, am crezut nemerit a preceda istoricul Societății noastre de oare-care indicațiuni asupra formării și dezvoltării inginerii la noi în țară și a Corpulul tehnic Român; precum și asupra începerii învățământului ingineresc și asupra primelor încercări de formarea Societăților tehnice la noi în țară. Am arătat apoi cum s'a format Societatea, pe baza datelor destul de certe ce am putut avea în această privință. După aceasta am cercetat cum a evoluat dânsa pe baza Statutelor și Regulamentelor ce s'au făcut la diferite epoce, cum s'a dezvoltat ca număr de membri și mijloace financiare, cum, și de cine, a fost condusă în primii 25 ani și ce lucrări mai de seamă a avut în studiu, sau a făcut. În fine am dat dezvoltarea și progresele făcute în mijloacele prin care Societatea își poate atinge scopurile ei, ca Buletinul, Biblioteca, Excursiunile, etc.

Cu modul acesta istoricul de față poate servi și ca un document restrâns pentru cei ce voesc să-și dea seama de ce s'a făcut de către Societate în diferite direcțiuni și în diferite timpuri, ce mai rămâne de făcut pe viitor, și care chestiuni au fost destul de desbătute și încercate în trecut, pentru a nu mai fi nevoie de a ne ocupa de ele pe viitor, de oarece experiența și timpul le-au dovedit ca foarte greu, sau chiar imposibil de realizat.

După cum am spus, acest istoric urmă să fie citit în Adunarea Generală de la 15 Decembrie 1906. Timpul fiind însă înaintat și citirea trebuind să dureze prea mult, Adunarea a decis ca el să se publice în Buletin, în cel mai apropiat număr. Pentru ca acest istoric să se poată considera ca un act emanat de la Societate, iar nu publicat supt răspunderea numai a unui membru al ei, s'a exprimat dorința ca el să fie citit înaintea unei Comisiuni compusă din D-l Președinte *Al. Cottescu* și din D-nii *N. Gallea*, *C. Guran*, *Al. Periețeanu* și *J. Pușcariu*. În seara zilei de 20 Decembrie, istoricul a fost citit D-lor *Al. Cottescu*, *N. Gallea* și *J. Pușcariu*, singurii membrii prezenți, și a fost aprobat în întregime.

Câteva date privitoare la dezvoltarea inginerii în România și a primelor Societăți tehnice.

Nu se știe în mod sigur care au fost primele încercări ce s'au făcut la noi pentru înființarea unei Societăți, în care să se adune tecnicianii de diferite specialități, pentru a discuta chestiunile privitoare la meseria lor, sau pentru a-și apăra interesele. Este evident însă că formarea unei asemenea Societăți

este în strânsă legătură cu dezvoltarea lucrărilor publice și particulare și cu dezvoltarea industriei. Din acest punct de vedere, este bine să ne dăm mai întâi seama, întru câtva, de modul cum s'a dezvoltat ingineria la noi în țară, pentru ca să ne putem explica întârzierea care s'a pus în înființarea unei Societăți a lor, căci de unde încă din anul 1833 Medicii și Naturaliștii din Iași au înființat o Societate care există și azi; de unde pe la 1862 și 1868 s'au înființat Societăți științifice de mică importanță, primele încercări de Societăți ingineresti nu le găsim de cât prin 1872.

Mai întâi de toate putem spune că pe la începutul secolului trecut lipseau aproape cu totul inginerii de poduri și șosele, de lucrări hidraulice, sau arhitecți cu studii serioase. Așa de exemplu, *Constantin Golescu* în descrierea călătoriilor sale prin străinătate, publicată la 1826, spune ce se înțelege pe acolo prin *arhitect*, care sunt oameni ce studiază în Academii și își cunosc bine meseria, pe când la noi erau numai *maimarbași* care conduceau pe zidari.

Codicele lui Caragea din 1817 nu dispune nimic în privința lucrărilor publice; se ocupă însă numai într'un capitol despre hotărnicii. În această privință se găsesc dispozițiuni și în conдика lui *Ipsilante* dela 1780, care nu e de sigur prima legiuire în această privință, căci în ea se poate citi: „*Hotărnicia să aibă a se urmă întocmai după orânduiala ce a făcut răposatul întru fericire Constantin V. V. Mavrocordat, însă să aibă a se săvârși prin trei judecăți, iar nu patru*“. și apoi „*Hotarnicii să se numere după vechiul obicei ce s'a urmat, adică după trepte și după dregătorii*“. Nu se spune nicăiri cum să se recruteze hotarnicii și ce cunoștințe trebuiau să poseadă.

Art. 343—348 din Regulamentul organic dela 1833 se ocupă de asemenea cu hotărnicii și cere ca ele să se facă de inginer. Nu se prevede însă nimic în privința alegerii și numirii lor. Departamentul dreptății, de care depindeau hotărnicii, a dat circulări în această privință în anii 1837 și 1840. Numai în circulara aceluia Departament, numărul 6225 din 1847 vedem o preocupare în alegerea hotarnicilor. În acea circulară se spune că „*de multe ori s'a văzut egumenii abuzând de încrederea ce li s'a fost lăsat de a alege hotarnici și ingineri, au dat această lucrare la oameni care nu aveau nici o știință specială, nici teoretică, nici practică în asemenea îndeletniciri; din care în loc de deslușire și îndreptarea prigonirilor, au rezultat multe învălmășiri; și chibzuindu-se de neapărată trebuință a se preveghea mai de aproape alegerea hotarnicului și inginerului, a și pus îndatorire egumenilor ca ori-când vor cunoaște trebuință de a se face hotărnicia la vre-o moșie mănăstirească, să înștiințeze pe departament, ca acesta să aibă a'i orânduia hotarnic și ingineri dintre persoanele ce vor fi cunoscute despre al lor*“

caracter și capacitate într-o asemenea îndeletniciri“. Circulara nu spune însă ce condițiuni trebuiau să îndeplinească acei hotarnici și ingineri. Deși de atunci încoace s'au mai dat numeroase circulări în Muntenia și Moldova, în această privință, totuși condițiunile de îndeplinit nu s'au fixat de cât prin Regulamentul hotărnicilor din 1868. Însă, de unde în 1847 *Domnul Bibescu* spune : „*Profesiunea de hotarnic și avocat fiind foarte grea, hotărăște ca toți să facă o listă de toți cei care profesază, dându-li-se un act de slobozenie, ce are de a unelti meseria de avocat sau hotarnic*“ totuși Regulamentul din 1868 dispensă de examenul cunoștințelor tehnice pe cei ce aveau absolvit unul din gimnaziile din țară, și pe toți cei ce vor fi dovedit atunci că au exercitat înainte profesiunea de inginer hotarnic, sau că au lucrat patru ani înainte cu un asemenea hotarnic.

Iată dar că din punct de vedere al ingineriilor topografice nu era motiv, nu numai până la 1868, ci și după această dată, de formarea unei Societăți a lor, când această profesiune putea fi exercitată de oricine, căci o Societate nu se poate forma decât între persoane cam de aceiași cultură și care să urmărească unele scopuri comune.

În ce privește lucrările publice și în special comunicațiunile, prima preocupare serioasă o găsim în Regulamentul organic. Astfel art. 163 spune: „*Spre înlesnirea comunicațiilor celor dinnăuntru și spre a da Comerțului mai multă lucrare, Ministrul treburilor dinnăuntru va îngriji a se drege drumurile cele mari, a să ținea în bună stare și a se face poduri pe fiecare an și pe rând, după cererea trebuințelor și după mijloacele cele în putința Statului*“.

Iar art. 165 spune: „*Pentru marile folosuri ce putem dobândi din plutirea pe acele cinci mari gârle care trec de a curmezișul Valachiei, în largimea ei, adică Jiul, Oltul, Argeșul, Dâmbovița și Ialomița, Domnul, dinpreună cu Obșteasca Adunare, va îngriji a trimete ingineri meșteri, ca să găsească mijloace spre a curăți matca lor, și după planul ce se va hotari, lucrarea lor va urmă neîncetat, după mijloacele ce va fi în putința Statului, până când aceste gârle vor fi în stare de a fi primitoare de plutire*“.

Pe baza acestui din urmă articol, Obșteasca Adunare din 1834—1835 a făcut o legiuire întărită de Inalta Stăpânire, al cărui art. 6 sună astfel: „*Totdeodată în curgere de 6 luni se vor trimete inginerii trebuincioși, aleși din cei cu adevărată știință, pentru asemenea lucrare și care ar avea dovezi de o cercare netăgăduită, și aceștia, cunoscând prin vedere sau cercare, firea și puterea acestor râuri și a lor nivelăție, vor aduce științele următoare, etc.*“

Regulamentul organic se ocupă în articolele 178 și 179 de lucrarea minelor.

Prin *Opisul* No. 161 din 14 Februarie 1847 se înființează o *Direcțiune a Lucrărilor Publice* la Ministerul din Năuntru cu patru Despărțiri și anume:

1) *Despărțirea inginerească*, condusă de un șef cu științe inginerești plătit cu 1200 lei vechi pe an, și având ca personal: 1 șef de secție, 1 șef de masă, 1 ajutor, 5 scriitori, 1 registrator, 2 topografi, 1 calfă zidar, 1 calfă dulgher și 1 magaziner.

2) *Despărțirea lucrărilor de poduri și drumuri*, condusă de un șef plătit cu 1687 lei vechi pe lună.

3) *Despărțirea de arhitectură*, condusă de un șef plătit cu 1406 lei vechi pe lună.

4) *Despărțirea lucrărilor hidraulice*, condusă de un șef plătit cu 1732 lei vechi pe lună.

Aceste trei din urmă despărțiri aveau fiecare, ca personal, un ajutor de specialitate, un desemnator și un tâlmaciu.

Șefii celor patru despărțiri formau un *Comitet al Lucrărilor Publice*, care examină planurile mai serioase și nedomiririle în pricini tehnice.

O organizare generală însă a Corpului de Ingineri civili s'a făcut numai prin Regulamentul din 4 August 1862, elaborat de *Panait Donici*, după ce la 22 Ianuarie al aceluiași an s'a înființat, prin o decizie Ministerială, Ministerul Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice, primul Ministru fiind *Barbu Catargiu*, și care a fost organizat prin Regulamentul din 1 Iunie 1868. La 30 Martie al aceluiași an, s'a promulgat și prima lege a drumurilor.

Iată-ne dar ajunși tot la 1868 și în direcția lucrărilor publice, fără organizări definitive.

În ceieace privește învățământul ingineriei s'a mers tot așa de încet. Lipsa de școli speciale la noi în țară a contribuit mult la aceasta. O primă preocupare în acest sens o găsim în Regulamentul Organic, în care la Cap. I al „*Învățăturilor ce s'au așezat în Școlile naționale*“, în Secția IV, sub titlul „*Cursuri speciale*“ găsim:

§ 11. *Aceste cursuri vor cuprinde legile, matematica aplicată și agricultura practică.*

§ 21. *Cursul de matematică aplicată va fi compus iarăși de trei clasuri.*

§ 22. *În cel dintâiu se va învăța trigonometria aplicată la meșteșugul de ridicarea planurilor și algebra superioară.*

§ 23. *În clasul al doilea se va învăța mai întâiu calculul diferențial și integral, pe urmă geodesia, pe cât poate fi trebuincioasă la triangulația cea mare pentru ridicarea planurilor topografice.*

§ 24. *În clasul al treilea se va învăța mecanica și arhitectura.*

Regulamentul prevede un profesor de trigonometrie, algebră și geodesie, unul de calcul diferențial și integral și de me-

canică și unul de arhitectură civilă. Bugetul prevedea însă 5 și anume unul în primul an și câte doi în ceilalți. Profesorii erau plătiți cu 400 lei vechi pe lună pe când cei dela cursurile de legi și agricultură erau plătiți numai cu 300 lei vechi pe lună. Numai profesorul de istoria naturală dela Colegiul Sf. Sava eră plătit cu 800 lei vechi pe lună.

Această școală însă nu s'a înființat.

Prin *Opisul* No. 169 din 21 Februarie 1847, asupra reorganizării instrucției publice, se prevedea înființarea unei Academii pentru învățăturile desăvârșitoare. Art. 6 cerea: „*ca o sucursală a acestei Academii, se va așeza pe lângă Departamentul Ostășesc, o școală de aplicație pentru îndoit sfârșit: de a se pregăti acolo atât aspiranții la graduri militarești, cât și cei ce vor fi a se întrebuița la lucrarea șoselelor, a podurilor, minelor și alte asemenea slujbe ingineresti*“. Nici această școală nu a fost înființată.

Numai în anul 1849, Gh. Asaki înființează la Iași o „Școală de aplicație pentru Ingineri și Conducători“ și în anul 1852 Lalanne alta în București numită: „Școala de Conducători de Poduri și Șosele“ al cărui unul din primii absolvenți a fost inginerul *Niculae Maxențian*, care, după spusele lui era în o vreme singurul inginer în țară care știa să niveleze și aceasta grație unui nivel ce îl dăduse *Lalanne*, ca premiu la terminarea școalei. Aceste două școli au funcționat cu întreruperi, până ce s'a înființat Școala de Conducători din care a eșit actuala Școală de Poduri și Șosele. In anuarul tipărit la sfârșitul anului 1906, de Direcțiunea Școalei de Poduri și Șosele, se poate vedea dezvoltarea pe care a urmat-o această școală, dela început până în prezent.

In ceiace privește românii veniți cu studii de inginerie din străinătate, numărul lor a fost foarte mic până la 1862, când s'a făcut organizarea inginerilor civili. Astfel după *Istoria Școalelor de V. Urechia* și *L'histoire de l'Esprit public en Roumanie de Pompiliu Eliade*, precum și din unele fapte ce mi s'au comunicat direct, pot spune următoarele:

In anul 1820 a fost trimes în Italia și la Paris un bun elev a lui Gh. Lazăr, anume *I. Pandeli*, pentru a studia științele. Acesta însă s'a sinucis la Paris, și în locul lui, la 1824, a fost trimes la Viena *Petre Poenaru*. El trebuia să învețe acolo matematicile înalte, chimia și tehnologia. El s'a dus apoi la Paris, unde de și nu putea intra în Școala Politehnică, ca fiind străin, totuși prin concursul unui profesor a putut studia podurile, șoselele și ridicarea planurilor. S'a dus și prin Anglia unde a studiat minele și metalurgia. Studentul *Brăiloiu*, ce eră în acelaș timp cu el în Paris, a scris tatălui său, că „*ramura de știință la care s'a aplicat Poenaru este foarte importantă și poate foarte utilă pentru el în particular și pentru țară în general*“.

El a luat și un brevet de invenție pentru un *stilograf*, o pană fără sfârșit, alimentându-se singură.

Pe atunci în Moldova eră *Gh. Asaki*, care a studiat ingineria și filosofia la Viena, Lemberg și Roma. După insistențele lui, în 1834, s'au trimes tineri pentru studiul științelor, între care și *Al. Costinescu* care s'a întors în 1838 cu Școala Politecnică din Viena și care a fost în urmă membru în Consiliul Tecnic Superior. În 1842 a fost trimes la Berlin pentru studiul arhitecturii, *Al. Orăscu*, fost mai târziu profesor la Universitate.

La 1856 vine în țară *Panait Donici*, primul inginer care a absolvit Școala Politecnică și Școala de Poduri și Șosele din Paris. Dânsul a fost locuitor de Ministru și apoi Ministru în Moldova, înainte de unire și apoi Ministru de Lucrări Publice, în 1867. El a elaborat primul Regulament pentru Corpul tehnic, a înființat în 1859 primul batalion de geniu în Moldova, fapt pentru care i s'a dat gradul de Căpitan, și în 1860 în Muntenia, când a fost ridicat la gradul de Major.

În 1857 a fost trimes pentru studiul inginerii, (după câte se spune, de un consul strein), *Spiridon Yorceanu* care s'a întors în 1861. De aci înainte numărul inginerilor veniți cu studii din străinătate a început să crească, iar cu începerea construcțiilor de poduri metalice pentru șosele în 1864 și cu începerea construcțiunii căilor ferate, au început să vină și mulți ingineri străini.

— Din cele expuse până aci reese în mod clar că nu e de mirare dacă până în 1872 nu întâlnim urme de Societăți ingineresti la noi în țară. Această mirare dispăre cu totul dacă ne vom gândi că Societatea Inginerilor civili din Franța a fost înființată abia în 1848 de 56 ingineri, iar Societatea Inginerilor germani în 1856 numai de 23 membrii.

În anul 1872 mai mulți ingineri și arhitecți s'au reunit în o societate pentru a tipări o *revistă tehnică săptămânală*. Nu am putut găsi nimic relativ la constituirea acelei Societăți și a membrilor care o alcătuiau. Ea a scos însă revista „*Inginerul*“ în 1873, din ianuarie până în Mai, și anume 17 numere. În primele 6 ea avea ca subtitlu: *Topografie, poduri, șosele, căi ferate, lucrări în orașe, mine, silvicultură, telegrafie și construcțiuni* iar în celelalte s'a pus ca subtitlu: *Jurnal politecnic, redactat de o Societate de Ingineri și Arhitecți*. Administrator era unul *Petre Davidelu*, domiciliat în strada Labirint din București.

În acest jurnal s'au publicat mai mult chestiuni de curs, traduse din cărți străine, și nici o lucrare din țară. Articolele sunt nesemnate, afară de două: *Astronomia* de *I. Fălcoianu* și altul: *Lucrările publice și influența lor asupra prosperității sociale* de, renumitul inginer hidraulic de pe vremuri, *C. Aninoșianu*.

În prospectul primului număr al «*Inginerului*» se spune :

„Construcțiunile în general luând în România din zi în zi o mai întinsă dezvoltare, mai mulți ingineri au simțit necesitatea unui jurnal științific ; și constituiți în Societate au convenit a conlucra la redactarea unui asemenea jurnal“.

Iar mai departe :

„Acest jurnal, sau mai bine această Revistă științifică, cu totul străină de luptele zilei și de orice pasiune, își va ajunge numai atunci scopul, când va putea întruni într'un scop comun pe toți aceia care se interesează de dezvoltarea și împrăștiarea științelor în România, pentru ca astfel să se facă ca cu încetul noțiunile de știință să pătrundă în toate clasele Societății Române“.

Prospectul se încheie apoi cu următoarele cuvinte :

„Știm asemenea că nu încurajări și recompense vom avea, ci lipsa de mijloace pecuniare necesare pentru susținerea jurnalului ; dar repetăm, nu pierdem curajul convințiunii noastre și cu speranță în oameni de bună voință și în guvernul nostru, vom încerca a contribui la consolidarea bazelor pe care se construște edificiul nostru social și politic.

Jurnalul a încetat de a mai apare după o jumătate de an. Societatea aceasta a condus însă la ideia înființării altora.

Astfel, după datele ce mi s'a pus la dispozițiune de D-I J. Pușcariu, reese că la 1876, în luna Februarie, vre-o 30 ingineri și arhitecți s'au întrunit pentru a face o Societate. La 4 Martie st. v. al aceluiaș an, 40 de membri au declarat Societatea constituită, cu 71 membri fondatori. Intrunirea a avut loc în casele *Töröck*, de pe piața Teatrului. Prima Adunare Generală, după aceasta, a avut loc la 18 Martie, sub Președinția lui *D. Manovici*, care a ales Comitetul și anume pe *Al. Orăscu* Președinte, *I. Manovici* și *Hottelet*, Vice-Președinți și *Emil Lessel* Casier ; iar ca membrii *C. Olănescu*, *Buchnowsky*, *Boeklen*, *Enderle*, *Pariset*, *Boiarolu* și *M. Papadopol*. Statutele s'au elaborat ulterior. Ele prevedeau ședințe săptămânale pentru Comitet și mensuale pentru Adunări.

Dintre actualii membri ai Societății au făcut parte din acea Societate D-nii: *C. Olănescu*, *G. Tămășescu*, *P. Terrușeanu*, *C. Chiru*, *I. G. Cantacuzino*, *Gr. Cerkez*, *Anghel Șaligny*, *N. Cucu*, *P. Peretz*.

La 25 Ianuarie 1876 s'a ales Comitetul pentru 1877 și anume : *Al. Orăscu* din nou Președinte, *C. Olănescu* și *M. Papadopol*, Vice-Președinți, și *E. Lessel* iarăși Casier ; iar ca membri : *Bothé*, *Hottelet*, *Buchnowsky*, *Manovici*, *Pancu*, *Pariset*, *Terrușanu*.

În primul an Societatea închiriasse, cu 130 galbeni, etajul de jos al Casei *Schlater* dela intrarea Cismigiului, o parte subînchiriind-o unui restaurator. În anul următor găsindu-se localul neîncăpător și „cu totul în lături de centrul urbei“ So-

cietatea s'a mutat în Pasagiul Român, în localul logei francmasonice, cu 1200 lei pe an.

Societatea își propusese să scoată un Buletin. Fiindcă străinii insistau să se publice în trei limbi, română, franceză și germană, s'a amânat începerea publicării pentru anul 1877. În acest an s'a început publicarea Buletinului sub numele de „*Revista Societății de Ingineri și Arhitecți*“. În el urma să se publice *Cronici*, cuprinzând starea lucrărilor în țară și străinătate, prețuri curente, dări de seamă, nuvele, rezumate de legi și decrete, concesiuni, adjudecațiuni, etc.; *Memorii* asupra edificiilor, căilor de comunicație, lucrărilor de alimentare și însănătoșire, mine și metalurgie, geniul rural, tehnologia, teoria și practica geniului civil; *Dări de seamă* ale Societății sau altor Societăți științifice; *Proiecte* și chestiuni de tratat; *Bibliografii*; *Corespondențe* și Anunțurile Societății, sau ale particularilor.

Din acest Buletin nu a apărut însă de cât două numere. În el găsim început un articol asupra *Umidității* locuințelor de D-l C. Olănescu; un altul asupra *Căilor de comunicație* de *Leonida Pancu*, și altele de inginerii străini. În el s'a publicat și dările de seamă ale unor părți din ședințe, din care am extras cele de mai sus.

După cum mi s'a comunicat, de către D-l C. Olănescu, două au fost cauzele care au contribuit ca această Societate să dispară, căci după un an și jumătate ea eră aproape desființată de fapt, de și nu fusese dizolvată în regulă. Mai întâiu din cauză că ea eră constituită din elemente prea eterogene, cu dorințe și aspirațiuni diferite și chiar opuse. Românii se retrăseseră mai toți după primul an. O a doua cauză a fost neplata cotizațiilor, boală cu care mulți din foștii ei membri au intrat în Societatea noastră. În prima dare de seamă anuală se poate în adevăr citi următoarele: „*Am fi fost fericiți, D-lor Membri, dacă puteam să vă comunicăm că scopul acestei instituțiuni, așa de necesară la noi în țară, a fost pe deplin atins. Pe de o parte însă, începerea campaniei de lucru, îndată după constituirea Societății, a făcut ca cea mai mare parte din membrii ei să fie distrași pe afară din Capitală de diferitele D-lor ocupațiuni, iar pe de alta, cu regret o spunem, un foarte mic număr din colegii noștri care se aflau în Capitală au frecventat întrunirile noastre, și un tot așa mic număr a contribuit, prin plata cotizațiilor, la susținerea Societății*“.

Statutele prevedeau apoi dispozițiuni irealizabile, care au oprit pe loc întru câtvă mersul Societății. Astfel numai comitetul *complect* putea admite noi membrii, lucru care eră greu de realizat. Adunările generale nu se puteau ține cu mai puțini de 20 membri. Experiența făcută cu acele statute, a servit însă la facerea statutelor Societății noastre.

Acea Societate nu fusese încă dizolvată în 1881 când s'a

constituit Societatea Politecnică și de aceia în adunările generale pentru constituirea acesteia, Inspectorul general *D. Manovici* a cerut consolidarea vechei Societăți, iar nu înființarea Societății noastre, de și mai înainte semnase actul de constituire al ei. Propunerea aceasta însă a fost combătută de *G. I. Duca* și de *D-nii C. Olănescu, I. Cantacuzino* și *I. Lupulescu*. În special, cu acea ocazie *D-l C. Olănescu* a spus următoarele : „*Această chestiune nu ar fi trebuit să iasă la iveală, mai cu seamă când știm cu toții cum a pierit acea Societate, chiar de la nașterea ei*“.

Din cele expuse până aci se vede că Societatea înființată în 1876 nu fusese pusă pe baze solide.

Inființarea Societății Politecnice

După terminarea războiului independenței, lucrările publice au luat o mare extindere la noi în țară. Inginerii români, prin capacitatea, munca, sârguința și conștiințiozitatea lor în lucrările cu care fuseseră însărcinați, sau al căror control Pau avut pe seamă, au reușit repede să câștige încrederea în guvernanții noștri și în particular a marelui om de Stat *Ion Brătianu*, care în 1879 a dat în seama lor studiul și construcția liniei Buzău-Mărășești și apoi ale altor linii ferate. Erau pe atunci vre-o 130 ingineri, în toată țara, la Stat, județe, comune și ca antreprenori de lucrări publice.

Linia Buzău-Mărășești a fost inaugurată la 18 Octomvrie 1881 de către *Majestățile lor Regele și Regina*. În seara acelei zile, la banchetul care a avut loc în Magazia de mărfuri din gara Focșani, primul toast a fost ridicat de către *Majestatea Sa Regele*, toast pe care 'l reproduc aci în întregime, de oarece el a fost scânteia care a aprins în inimele inginerilor ce erau de față, ideia înființării unei Societăți Politecnice, pentru întărirea și prosperitatea corpului tehnic român, în scopul de a contribui la realizarea speranțelor ce se puneau întrânșii pentru regenerarea Românilor prin Români. Iată acel memorabil toast :

„*Celebrăm azi o îndoită serbare; deschiderea unei linii de mare însemnătate economică și strategică, o linie mult dorită și a cărei lipsă a fost adânc simțită în anul 1877; inaugurăm întâiul drum de fer conceput, condus și isprăvit prin noi înșine. Salut cu mândrie și bucurie această lucrare românească! Mulțumesc tuturor care au contribuit la această frumoasă izbândă.*

Sunt 22 de ani de când Comisiunea Centrală puse, aci la Focșani, întâia sămânță pentru unire; nu s'a gândit că în un timp așa de scurt un Stat puternic ar răsări, că un Regat ar înflori, care va străluci departe peste hotarele țării prin virtuțile sale politice și militare, prin progresele sale economice.

Sunt 12 ani de când întâiul car de foc străbătù câmpiile frumoase și holdele bogate ale României; nu se prevedeă că în un timp așa de scurt vom lucra și exploată singuri, prin propriile noastre mijloace, drumurile de fer, că vom fi deplini stăpâni a acestei mari artere a civilizațiunii, care a dat un avânt neașteptat vieții noastre comerciale. Iată succese strălucite, progrese însemnate, dobândite prin noi înșine. Da, prin noi înșine! Aceste mândre cuvinte care împodobesc Coroana României, trebuie să fie săpate în inima fiecărui Român. Trebuie ca ele să fie călăuza noastră, fiindcă ele ne vor da tăria spre a învinge toate greutățile; ele ne vor da încrederea în viitor.

Inchin acum acest pahar în onoarea întâiului drum de fer făcut de noi; această nouă legătură oțelită între Moldoveni și Munteni, care și-au dat peste Milcov o mână frățească, punând astfel o temelie nesfârâmată pe care s'a ridicat România unită, Scumpă noastră patrie!

Inchin acest pahar în onoarea geniului român! În amintirea recunoscătoare către acei care au lucrat, luptat și suferit pentru neamul Românesc.

Să trăiască România, ridicată ca sborul vulturului, simbolul nostru, la o înălțime la care nici un vârtej nu o poate sgudui“.

Iși poate închipui ori cine entuziasmul ce a produs în asistență, și în special inginerilor, aceste simțitoare cuvinte ale Majestății Sale Regelui. Entuziasmul a devenit și mai mare, când, în toastul, pe care Ministrul Lucărilor Publice, colonelul Dabija, l'a adresat Majestăților Lor, a spus cuvinte ca următoarele: *„Această lucrare deschide în istoria civilizațiunii României o pagină nouă, căci este rezultatul muncii noastre propriie, reprezintă știința aplicată la noi de către noi înșine“.*

Iar mai departe :

„Până eri eram amatori ai științii, astăzi am intrat pe o cale nouă și ne putem număra, la rândul nostru, printre stăpânii ei. Pentru dezvoltarea intereselor noastre economice deschideam brațele capitalului, inteligenței și științei străine; astăzi capital, inteligență și știință sunt factori nedespărțiți de națiunea română; în fiecare zi vedem lărgindu-se cercul activității noastre și în fiecare zi vedem luând naștere și dezvoltându-se tendința de a stabili un echilibru între ceiace am câștigat și ceiace ne mai rămâne de câștigat pentru a păstră câștigul dobândit“.

După terminarea banchetului, inginerii prezenți, electrizați de patrioticele cuvinte ce li s'au adresat, s'au adunat împreună cu colonelul *St. Fălcoianu*, directorul general al Căilor Ferate Române, sub preșidenția Ministrului *Dabija* și au decis să se unească în o Societate, spre a putea corespunde mai bine aș-

teptărilor ce guvernantații puneau într'ânșii. S'a încheiat atunci, în seara de 18 Octomvrie 1881, următorul *Proces-Verbal*.

PROCES-VERBAL

Astăzi 18/30 Octomvrie, cu ocaziunea inaugurării liniei Buzău-Mărășești, toți inginerii prezenți la banchet s'au întrunit în Adunare, și doritori de a corespunde cu înălțimea încrederii ce guvernul pune în Regenerarea Românilor prin Români, au decis :

A se constitui în Societate de Ingineri și Arhitecți, indigeni sau străini, în scopul de a se menține în curentul dezvoltării Științii, Comerțului și Industrii în celelalte țări și a căuta a le pune în raport cu trebuințele și necesitățile țării, prin o discuțiune întinsă în sânul Societății.

Se proclamă ca Președinte provizoriu al Societății D-l Colonel Fălcoianu, iar membrii Comitetului în număr de 6 au fost aleși D-nii: Dimitrie Frunză, Dimitrie Manovici, Constantin Olănescu, Ion Cantacuzino, Constantin Popescu și L. Slonisky.

Acest comitet este dator a elabora statutele Societății și a le supune, în termen de o lună de astăzi, la aprobarea tuturor Inginerilor și Arhitecților întruniți în Adunare Generală.

Făcut în Focșani la 18/30 Octomvrie 1881.

Semnați : I. G. Cantacuzino, G. D. Constantinescu, Dumitrescu Iasian, colonel St. Fălcoianu, D. Frunză, I. Lupulescu, H. Marin, D. Manovici, N. Maxențianu, D. Militeanu, C. Monkton, C. Olănescu, Sc. Otolescu, M. Paciurea, C. Paraschivescu, C. C. Popescu, J. Pușcariu, M. Romniceanu, L. Slonisky, P. Țerușanu, Sc. Vârnav, N. Zahariad și C. Zăucianu.

Ca opinie separată, inginerul N. Maxențianu a vrut ca în comitet să se introducă și unul din cei trei arhitecți recunoscuți ce erau atunci în țară, și anume : M. Capuțineanu, D. Berendei și Al. Orăscu.

Comitetul Provizoriu a terminat elaborarea Statutelor în termenul fixat, iar la 24 Noemvrie le-a trimes la toți inginerii din țară, rugându-i să se întrunească în București spre a le discuta și vota. La început se fixase ziua de 29 Noemvrie în acest scop, însă timpul fiind prea scurt, s'a amânat pentru ziua de Sf. Nicolae, la 6 Decembrie 1881 (18 Decemvrie stil nou). Până atunci unii ingineri, care nu puteau veni în București, au aderat înscris la proiectul de statute elaborat, ca de exemplu D-nii: G. Opran, E. Grant, S. Godini, și alții, care numai sunt acum în viață.

Adunarea Generală a avut loc în ziua fixată la ora 10 a. m. în fosta sală de Clasa I a Gării de Nord (acum incorporată în Restaurant), sub Președenția Colonelului Fălcoianu, fiind prezenți 34 membri. Discuția statutelor neputându-se termina în

prima zi, s'a continuat și în a doua zi, la 7 Decemvrie, ora 9 a. m. cu 28 membrii. După art. 36, al acelor statute, Societatea se declară constituită în ziua în care se va votă statutele. Ziua dar de 7 Decemvrie este aceia în care Societatea întră în un nou an.

Tot în ziua de 7/19 Decemvrie 1881 s'a procedat la alegerea Comitetului pentru anul 1882 și s'au ales: Președinte *D. Frunză*; Vice-Președinți *C. Olănescu* și *D. Manovici*; Casier *C. Popescu*; Secretari *M. Paciurea*, *N. Cerkez* și *E. Miclescu*; Membrii *P. Ene*, *G. Duca*, *I. G. Cantacuzino*, *I. Lupulescu*, *N. Zahariad*, *Sc. Vârnav*, *C. Mănescu*, *D. Matak*, *E. Beller* și *St. Hepites*; iar ca membri neingineri: *Al. Orăscu*, *Dr. Bernarth*. Colonel *Gheorghiu*, *M. Capușineanu*.

Adunarea a aclamat în unanimitate ca Președinte de onoare pe Colonelul *Fălcoianu*; proclamă pe *Panait Donici* ca membru de onoare; alege ca membrii asociați pe Colonelii *Dabija*, *Arion*, *Berindeiu*, *Poenaru*, *Gheorghiu*, *Lahovari*, pe Dr. în chimie *Bernarth* și pe Doctorul în matematici *Sp. Haret*.

Adunarea adoptă calendarul Gregorian pentru Societatea Politehnică, de care s'a servit până în 27 Ianuarie 1889, când în urma propunerii lui *N. Maxeșianu*, Societatea a adoptat Calendarul Iulian.

Prin statute i s'a dat numele: „*Societatea Politehnică*“. S'a căutat mai târziu să i se schimbe numele, dar toate propunerile ce s'au făcut au căzut.

La înființare, Societatea avea numai 52 membri, cărora li s'a dat numele de *fondatori*.

Dintre aceștia 19 sunt și azi membrii ai Societății noastre și anume: D-l *C. Olănescu*, Președinte de onoare; D-l *Al. Gafencu*, membru de onoare al Comitetului; D-nii *I. G. Cantacuzino*, *Sc. Vârnav*, *Anghel Saligny* și *P. Terrușanu* foști Președinți ai Societății; D-nii *C. Mănescu*, *E. Miclescu*, *St. Hepites*, *Sp. Haret*, foști Vice-Președinți; D-l *D. Matak*, fost casier; D-nii *N. Cerkez* și *J. Pușcariu*, foști secretari și D-nii *Gr. Cerkez*, *Th. Dragu*, *Serafino Godini*, *Effingham Grant*, *H. Marin* și *G. Opran*. Să le urăm să trăiască încă mulți ani, spre a apucă și jubileul de 50 ani al Societății.

Următorii membrii fondatori au rămas în Societate până la sfârșitul vieții lor: *C. Brânză*, († 1882); *G. Bucaty* († 1902); *D. Ceșianu*, († 1898); General *Dabija*, (1884); *P. Donici* († 1905); *G. I. Duca*, († 1899); Generalul *St. Fălcoianu*, († 1905); *D. Frunză*, († 1903); *D. Manovici*, († 1885); *M. Papadopol* († 1898).

Ceilalți membri fondatori au părăsit Societatea, mai curând sau mai târziu, pentru diferite motive.

Printre membrii admiși mai în urmă și încetați din viață, care au lăsat urme neperitoare în Societatea noastră, menționăm pe *Spiridon Yorceanu* († 1903), care prin importanta donațiune

ce a făcut Societății a pus-o în măsură să-și realizeze mai repede multe din scopurile și idealurile ei; pe *E. Arbenz* († 1900) cu donațiunea căruia s'a cumpărat o însemnată parte din mobilierul actual, pe *G. C. Cantacuzino* († 1898) care a dat Societății tot sprijinul său în un moment când dânsa erà aproape pe pragul desființării, și pentru care Societatea recunoscătoare i-a făcut Medalionul care se află în sala de Ședințe a Adunărilor Generale; pe *Alfons O. Saligny* († 1903), care a publicat în Buletinele noastre o mulțime de lucrări originale și de analize făcute de dânsul; pe *Al. Proca* († 1904), care a fost timp de 6 ani redactorul Buletinului, făcându-l să apară regulat odată pe lună; pe *H. Finkelstein* († 1897) care a donat toată biblioteca sa tehnică Societății Politecnice.

Înainte de a trece mai departe, să exprimăm aci sentimentele noastre de admirațiune și recunoștință pentru toți cei care până la finele vieții lor au păstrat neclintită dragostea lor pentru Societatea noastră și nu au încetat un moment de a-i da sprijinul lor; care apoi prin munca și priceperea lor au știut să ridice prestigiul Corpului Tehnic, sau să facă să progreseze știința pură și aplicată la noi în țară; precum și aceluia care prin donațiunile făcute, au permis Societății să se dezvolte mai repede și să-și atingă mai ușor multe din scopurile ei.

— Pentru a se vede de ce sentimente și idei erau animați întemeietorii Societății noastre, și speranțele pe care ei le puneau într'ânsa, voi reproduce aci scrisoarea de mulțumire a Ministrului *Dabija*, pentru alegerea sa ca membru asociat.

Domnule Președinte,

„Am văzut cu cea mai deplină satisfacere că ideea creațiunii unei Societăți Politecnice, emisă de către D-nii Ingineri în o întrunire ce mi-au făcut onoarea de a prezidă, s'a putut realiza în un timp așa de scurt.

„Nu mă îndoesc că această tânără Societate va păși cu curaj și încredere, în îndeplinirea misiunii sale științifice. Calea prin care va trebui să treacă, la început mai cu seamă, este grea, însă inimile tinere și o fermă voință vor ști să învingă orice obstacol.

„Cât pentru mine, atât ca persoană izolată, cât și ca înalt funcționar al Statului, îmi voi face totdeauna plăcuta datorie de a da îndemnul ce reclamă și merită dezvoltarea acestei tinere Societăți, întocmită pe baze și principii de progres pe cale științifică, din care întreaga țară va avea să tragă foloase mari.

„Cu această ocazie, D-le Președinte, vă rog a transmite membrilor Societății expresiunea mulțumirilor mele pentru onoarea ce mi-au făcut numindu-mă membru asociat al ei și

„pentru sentimentele de încredere ce mi-au manifestat și comunicat
prin mijlocirea adreselor No. 2 și 4 din 9/21 Decembrie curent.
Primiți vă rog, Domnule President, asigurarea prea ose-
bitei mele considerațiuni.

Ministru, **Dabija.**

Imediat după constituirea Societății, s'a cerut Ministrului de Lucrări Publice ca ea să fie recunoscută de *Utilitate publică*. Grație stăruințelor puse de Ministrul *Dabija*, aceasta s'a obținut foarte repede, și anume prin următorul decret Regal Nr. 173 din 25 Ianuarie 1882.

CAROL I

*Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională, Rege al României.
La toți de față și viitori Sănătate.*

*Asupra Raportului Ministrului Nostru, secretar de Stat la
Departamentul Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice
cu Nr. 928. Având în vedere motivele din acest raport.*

Am decretat și decretăm :

Art. I. Se recunoaște Societatea cu denumirea de „Societatea Politecnică“ de Utilitate publică. Statutele Societății se vor inseri în Monitorul Oficial.

Art. II. Ministrul nostru Secretar de Stat la Departamentul Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice este însărcinat cu executarea prezentului decret.

Dat în București la 25 Ianuarie 1882.

CAROL.

*Ministru Secretar de Stat la Departamentul
Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice*

Colonel **Dabija.**

Nr. 173.

La 26 Ianuarie, Ministrul trimite Societății o copie după acest Decret Regal, împreună cu o adresă din care extragem următoarele :

*„Bine condusă, și dacă inginerii din toate ramurile care
„o compun vor persevera să fie uniți și să aducă pentru rea-
lizarea unui scop comun contingentul cunoștinței și experienței
„Domniilor lor, Societatea Politecnică va face negreșit servicii
„reale țării și va merita onoarea ce i'a făcut Majestatea Sa, a-
„cordându-i titlul de Instituțiune de Utilitate publică“.*

În anul 1893, după insistențele D-lui *Al. Gafencu*, Președintele Societății, și cu bine-voitorul concurs al Președintelui nostru de onoare, D-l *C. Oiănescu*, pe atunci Ministru al Lucrărilor Publice, Societatea a fost recunoscută de Persoană morală și juridică, prin următoarea lege votată de Corpurile legiuitoare și promulgată la 9 Martie 1893.

L E G E

Articol unic. — **Societatea Politecnică, cu reședința în București, se declară persoană morală și juridică.**

Această lege s'a votat de Senat în Ședința sa dela 26 Mai 1892 și s'a adoptat cu majoritate de 40 voturi, contra 2.

Președinte, **G. Gr. Cantacuzino.**

Secretar, *C. G. Fotin.*

Această lege s'a votat de Adunarea Deputaților în Ședința dela 26 Ianuarie 1893 și s'a adoptat cu unanimitate de 66 voturi.

Președinte, **General G. Manu.**

Secretar, *Dr. Șaabner-Tuduri.*

Promulgăm această lege și ordonăm ca să fie investită cu sigiliul Statului și publicată prin Monitorul Oficial.

Dat în București la 9 Martie 1893.

CAROL.

Ministrul Lucrărilor Publice,
C. Olănescu.

Nr. 850.

Ministru de Justiție,
Al. Marghiloman.

Acum după ce am arătat cum s'a format Societatea și când a fost recunoscută de Utilitate publică și ca Persoană Morală și Juridică, să arătăm cum a fost organizată în primii 25 ani de existență ai ei, și din acest punct de vedere să ne ocupăm de statutele și regulamentele ei în această perioadă.

Statute. Regulamente. Dispozițiuni.

Statutele votate la înființarea Societății diferă de cele ce sunt azi în vigoare. Astfel condițiunile de admitere erau mult mai grele. Nu se admiteau ca *membri societari* de cât inginerii cu diplome, certificate sau brevete de la Școli de Inginerie sau de Geniu civil, dacă aveau o practică de cel puțin 3 ani și dacă întruneau la Adunările generale $\frac{3}{4}$ din numărul voturilor exprimate. Inginerii fără stagiul, industriașii, persoanele ce se ocupau cu științele, nu puteau fi admiși de cât ca *membri asociați*, dacă întruneau $\frac{2}{3}$ din numărul voturilor exprimate în Adunările generale. Comitetul, sau 15 membri, puteau propune alegerea de *membru de onoare*.

Statutele impuneau membrilor admiși ca să prezinte un memoriu științific, sau al unei lucrări executate, în cele șase luni de la admiterea în Societate. Taxa de înscriere era 50 lei, cotizația lunară 3 lei.

Comitetul și Biuroul eră alcătuit ca și acuma, numai că Biuroul se alegea de Adunarea generală, iar nu de Comitet. Ca Președinte, nu putea fi aleasă 2 ani consecutivi, aceiași persoană.

Imediat după constituirea Societății, Comitetul s'a întrunit de mai multe ori la Școala de Poduri și Șosele, pe atunci în strada Știrbei-Vodă, și a discutat proiectul de Regulament elaborat de D-nii *C. Olănescu*, *I. Lupulescu* și de *G. Duca*. La Adunarea generală din 28 Ianuarie 1882 D-l *C. Olănescu*, care fusese ales raportor, și care fusese raportor și la votarea statutelor, a arătat principiile pe care se bază Regulamentul, principi care au fost aprobate de Adunare.

Acesta este singurul Regulament general votat de Societate până în prezent, și care după deciziunea Comitetului din 22 Martie 1892, nerevocată până acum, este în vigoare și azi, în toate părțile care nu sunt contrare statutelor modificate. În anul 1896, D-l *D. Yarca* a făcut un proiect de Regulament în conformitate cu statutele actuale, însă el nu a putut trece prin Comitet, de oarece conținea dispozițiuni prea riguroase pentru cei ce nu'și plătesc cotizațiunile și impunea Comitetului obligațiuni ce nu s'ar fi putut îndeplini ușor.

Regulamentul Societății indică pe larg mijloacele prin care dânsa își putea atinge scopurile prevăzute în Statute, și fixă modul cum ea trebuia să fie administrată și condusă. El preciză modul cum să se facă alegerea de membri noi și de membri în Comitet.

Regulamentul împărțea comitetul în 4 secțiuni:

- 1) Drumuri de fer, poduri, șosele navigație.
- 2) Arhitectura, edilitatea publică și igiena.
- 3) Geologie, sondaje, mine, metalurgie.
- 4) Agricultură și industrie.

Societatea era obligată să înființeze cursuri de stereotomie, desen, zidărie și dulgherie pentru lucrători și să dea certificate absolvenților. Lipsa de local propriu a făcut ca această dispozițiune să nu se aducă la îndeplinire, nici până azi.

Se prevedea apoi înființarea unui Tribunal arbitral, care să judece litigiile tehnice, pentru care ambele părți au renunțat înaintea Tribunalului ordinar la orice opozițiune, apel, revizuire sau recurs. Sentințele trebuiau date în termen de o lună. Din taxele încasate 50% urmau să se verse Societății. Această chestiune a fost mult desbătută în Comitetele Societății, nu am putut stabili însă dacă acest Tribunal a funcționat vre-odată.

Societatea trebuia apoi să comunice Tribunalului din țară lista membrilor și pe specialități, spre a se avea în vedere la numirea de experți. Această îndatorire a făcut-o Societatea mai mulți ani de-a rândul, însă fără nici un rezultat practic, și de aceia a căzut în desuetudine. Experții trebuiau să verse Societății 30% din sumele încasate, dispozițiune care a dat naștere la nemulțumiri și discuțiuni.

Regulamentul mai prevedea înființarea de comisiuni speciale pentru studiul chestiunilor privitoare la lucrări de interes

general, sau pentru elaborarea ori verificarea de planuri și de-
vize pentru particulari, precum și darea de avise asupra ches-
tiunilor puse de ei sau de autorități.

Membrii Societății trebuiau să aibă cărți de legitimație, și
să se întrunească, de două ori pe lună iarna și odată vara, în
Adunări Generale.

Dezbaterile din Adunările Generale, Comitet, Comisiuni
sau Biurou trebuiau trecute pe scurt în Procese-Verbale de
către Secretari, lucru care nu s'a făcut totdeauna.

Membrii comitetului care absentau dela ședințe nemotivat,
sau ale căror motive nu erau aprobate de Comitet, se amendau
cu 5 lei, ceia ce făcea ca mulți din cei aleși în Comitet să demi-
sioneze imediat dintr'ânsul. Secretariatul trebuia să facă un ta-
blou de absențele membrilor din Comitet, care să fie la dispo-
zițiunea membrilor Societății.

Regulamentul prevede că Societatea va putea acorda me-
dalii membrilor ei pentru răsplătirea operilor lor importante.
Se putea acorda cel mult o asemenea medalie pe an. Nu s'a
acordat până în prezent decât una singură, D-lui *Anghel Saligny*,
cu ocaziunea excursiunii ce s'a făcut la 6 Octomvrie 1891 la
Docurile din Brăila și Galați. La acea excursiune s'a oferit D-sale
o medalie de aur specială, ca semn de distincțiune pentru im-
portantele lucrări executate acolo și deplina lor reușită.

Statutele primitive și Regulamentul lor erau prea rigu-
roase și putem spune că au fost o piedică la dezvoltarea Socie-
tății în primii ei ani ; mai ales înscrierea de membrii noi eră
mult împiedecată.

Diferența între membrii societari și cei asociați, care aveau
aceleași îndatoriri, însă nu aceleași drepturi, dedea loc la multe
nemulțumiri. În Comitet nu se dedeau de cât 4 locuri membri-
lor asociați. Din această cauză, chiar în primul an, Comitetul s'a
ocupat cu modificarea unor articole din statute, în scopul toc-
mai de a face mai accesibilă intrarea în Societate și a pune pe
un mai mare picior de egalitate pe toți membrii ei. Astfel s'a
suprimat stagiul ce se cerea, s'a pus pe acelaș picior de egali-
tate inginerii și arhitecții, etc.

Modificări de mai mică importanță s'au făcut și în anii ur-
mători, până când în Martie 1888 Adunarea Generală a luat în
discuțiune proiectul de modificare generală al Statutelor, elabo-
rat de D-l *I. G. Cantacuzino*, Președintele Societății. Ele au fost
votate la 7 și 21 Noemvrie 1888.

Prin aceste statute s'a contopit membrii societari cu mem-
brii asociați în același grup ; s'a prevăzut admiterea în Societate
a Ofițerilor de arme speciale, a Silvicultorilor, Agronomilor,
Antreprenorilor de lucrări importante și a Industrialilor ce di-
rigează fabrici importante, precum și a persoanelor ce se ocupă
cu științele matematice, fizice, chimice, sau naturale, bucurându-

se toți de aceleași drepturi. S'a redus la $\frac{2}{3}$ numărul voturilor necesare pentru admiterea în Societate și s'a suprimat obligația de a prezenta memorii, care s'a văzut că nu dedea nici un rezultat. S'a admis apoi ca la alegerile de membrii noi, sau pentru Comitet, să ia parte toți membrii Societății, iar nu numai cei prezenți la Adunare, trimitându-și buletinul lor de vot la Societate. Pentru ca voturile pentru alegerea Comitetului să nu iasă prea împărțite, s'a înființat o alegere pregătitoare, la care votează numai membrii prezenți, în scopul de a se concentra voturile alegerii definitive asupra unui mai mic număr de candidați.

Taxa de înscriere s'a scăzut la 25 lei, cotizația lunară s'a urcat la 5 lei. Statutele dădeau o atențiune deosebită pentru mijloacele din care să se formeze un fond social.

În anul 1891, luna Ianuarie, D-l *Sc. Vârnav*, Președintele Societății, a procedat la o nouă revizuire a statutelor pentru a le pune în raport cu nevoile Societății și cu experiența făcută până atunci. Se prevede emiterea de obligațiuni pentru crearea unui local propriu, banchetul devine statuar, etc.

În anul următor, în vederea cererii Societății de a fi recunoscută de Persoană Morală și Juridică, s'a început o nouă revizuire a Statutelor de către D-l *Al. Gafencu*, Președintele Societății, și s'a votat, după mai multe discuțiuni și ședințe, actualele Statute, la 14 Noemvrie 1892, care nu s'au mai modificat de cât în 15 Aprilie 1902, când s'a redus taxa de înscriere la 15 lei și cotizația lunară la 3 lei, pentru membrii din București, și 2,50 pentru cei din provincie.

La 30 Noemvrie 1903, Comitetul a aprobat regulamentul elaborat de D-l *N. Gallea* pentru ținerea registrelor de contabilitate ale Societății.

Este aci locul să mai menționăm că în acești 25 ani s'au mai făcut și alte propuneri, care însă sau nu s'au aprobat, sau nu au fost mijloace ca să se realizeze. S'a propus, de exemplu, contopirea Societății noastre cu altele; s'a propus crearea de sucursale în principalele orașe unde se găsesc mai mulți membri; înființarea unui club pe lângă Societate; s'a propus împărțirea pe secțiuni de anumite specialități; s'a propus scutirea de cotizațiuni a membrilor care împlinesc o anumită vechime în Societate, etc., etc.

Desvoltarea Societății.

După cum am spus, Societatea a început în 7 Decemvrie 1881 cu 52 membri fondatori. Numărul membrilor noi admiși a crescut foarte încet. Astfel la prima Adunare generală din 1882, anume la 28 Ianuarie, nu s'au mai înscris de cât 3 mem-

bri noi și anume D-nii *N. Gallea*, *Fl. Pomponiu* și *Ionescu-Gamma*, și apoi tocmai la sfârșitul anului s'au mai admis 23 membri noi societari, printre care și D-nii *Al. Cottescu*, *M. Rôm-niceanu*, *E. Radu*, *Sc. Otolescu* etc. și 3 membri asociați.

Pe lângă cauza care am indicat'o deja, provocată de rigozitatea statutelor pentru condițiunile de admisiune, au mai fost și altele care au făcut ca Societatea să meargă greu, și pe care D-l *C. Olănescu*, Președintele nostru de onoare, a bine voit să mi le comunice. Mai întâiu o parte din inginerii și arhitecții din țară se considerau încă ca făcând parte'din vechea Societate de ingineri și arhitecți, în care aveau avantajul de a nu plăti cotizații și nici una din obligațiunile ce li se cereau la noi. Pe de altă parte, nereușita acelei Societăți aruncase neîncrederea la mulți și în nereușita Societății Politecnice. În fine multiplele ocupațiuni ale inginerilor îi făcură să uite și de Societate, și de îndatoririle către ea. Numai după desființarea vechii Societăți s'a început să se mărească mai repede numărul membrilor Societății noastre. Societatea mergea greu, căci foarte puțini consimțeau săși achite cotizațiile, fie din obiceiul luat deja din societățile desființate, fie din neîncredere, fie din neglijență. Comitetul a făcut atunci un act de energie și a eliminat pe toți cei ce nuși achitau cotizațiunile. Prin aceasta, de la cei rămași a început să se adune puține fonduri, care au permis să se ia cu chirie un local, compus dintr'o cameră, și să se angajeze un servitor. Ca mobilier nu eră de cât un dulap și o masă oferite de D-l *C. Olănescu*; scaunele pentru întruniri se închiriau. Au venit apoi câteva donațiuni, în urma exemplului dat de *Panait Donici*, care a dăruit Societății 1000 lei, și care a fost urmat apoi de alții. Prin stăruințele șefilor de Serviciu din Minister și Căile Ferate s'au început să se înscrie mai mulți în Societate, să se facă conferințe, iar cu începere din 1885 să se înceapă publicarea Buletinului. La începutul aceluiași an Societatea avea 135 membri.

Acest număr s'a menținut cam același, prin noi înscrieri, demisiuni și radieri până la 1887, în care an s'a sporit de odată cu 70 membri. De aci înainte numărul a crescut continuu, ajungând la 314 în Ianuarie 1894. În acest an, după insistențele puse de D-l *Anghel Saligny*, președintele Societății, s'au admis 86 membri noi, trecând în total cu modul acesta peste 400 membri. De aci înainte numărul membrilor s'a sporit foarte încet până la 1898 când a atins maximul de 417. După aceasta numărul s'a micșorat din cauza dimisiunilor provocate de criză și a radiierilor provocate din neplata de cotizațiuni pe intervale mari. Prin scutiri de plată, prin reducerea datoriilor din cotizațiuni întârziate, prin scăderea cotizațiunilor statutare, s'a putut face ca numărul membrilor să oscileze cam în jurul lui 400,

când subt, când peste, până azi când Societatea are 418 membri activi; 2 președinți de onoare și un membru de onoare al Comitetului.

O Societate nu este însă mare și puternică numai prin numărul membrilor ei, ci și prin valoarea acelor care o compun, prin rolul pe care l'au jucat cât mai mulți dintr'înșii în dezvoltarea și prosperitatea țării, sau prin progresele pe care le-au imprimat științii pure sau aplicate în specialitatea lor. Din acest punct de vedere, Societatea noastră ocupă un loc de frunte printre societățile similare din țară. Au fost guverne în care trei din miniștri erau dintre membrii activi al Societății noastre. Toți Miniștrii de Lucrări Publice Ingineri, toți Secretarii generali, apoi toți Directorii generali ai Căilor Ferate Române de la 1881 încoace, toți Președinții Consiliului Tecnic Superior, toți oamenii de știință care au fost Primari ai Capitalei, Directori generali ai Poștelor și Telegrafelor, sau ai Regiei Monopolurilor Statului, au fost dintre membrii Societății Politecnice; mai toți șefii de Servicii de la Căile Ferate, de la Ministerul de Lucrări Publice, și dintre cei de la Ministerul de Domenii, etc., au fost asemenea, sau sunt, dintre membrii Societății Politecnice. Din Societate au făcut și fac și azi parte, toți inginerii care au proiectat și executat cele mai importante lucrări din țară, marii antreprenori de lucrări și Directorii marilor stabilimente industriale din țară. Dintr'înșii au făcut și fac parte profesori și decani ai Facultății de Științe din București și Iași, profesori ai Școalelor de Poduri și Șosele, Școalelor superioare Militare, Școalelor de Meserii, Agricultură, etc. În fine dintr'înșii au făcut și fac încă parte ofițeri superiori care s'au distins în Războiul Independenței, sau în organizarea și administrarea armatei și oameni care s'au ocupat cu știința pură și aplicată.

Când prin o Societate a trecut o asemenea pleiadă de oameni; și când încă mulți din ei se găsesc într'înșii, ea poate privi cu mândrie viitorul și poate merge înainte cu pași siguri pentru a'și complectă și continuă opera, pentru a realiză speranțele ce s'au pus și se vor pune într'înșii, sau pe care timpul și împrejurările le vor scoate la iveală.

— Buna stare financiară a unei Societăți este o condițiune indispensabilă pentru ca ea să'și poată realiză cât mai repede și mai complect scopurile sale. Din acest punct de vedere, toate Comitetele Societății Politecnice, în cei 25 ani, au avut ca primă preocupare aranjarea cheltuelilor în raport cu veniturile și crearea unui fond social din excedentele anuale. Am spus dejă că la început starea financiară a Societății mergea greu, însă grație donațiunilor făcute de mulți din membri ea a putut străbate acele timpuri grele. Din Buletinurile publicate de la 1884 încoace, se vede că cheltuelile au fost tot-

deauna inferioare veniturilor, afară de anii 1885, 1889, 1890 și 1900.

Veniturile Societății au suferit oscilațiuni foarte mari, și numai grație, pe de o parte unei bune administrațiuni s'a putut preveni rezultate rele în privința gestiunii financiare a Societății, iar pe de alta devotamentului pus de mulți membri ai Societății. Au fost ani când cheltuelile absolut necesare nu se puteau acoperi cu veniturile obținute, și atunci membri de ai Comitetului, pentru a nu se aduce atingerea fondului social, au debursat de la dâșii sumele necesare, până ce mai târziu, și le-au putut reîntoarce din veniturile obținute. Astfel în primul an acest lucru a fost făcut de *C. C. Popescu*, care a încetat din viață în anul 1906 și căruia, de și nu mai eră membru al Societății, Comitetul i'a depus o coroană la înmormântare.

În anul 1885 veniturile au atins cifra de 8303 lei, iar de aci înainte au scăzut până la 6300 în 1887. În 1888 veniturile au avut o creștere bruscă, atingând cifra de 15846 lei, sumă care nu s'a mai realizat până în 1892, când s'a încasat 22725 lei. Ele au mai crescut până la 1895; au scăzut în 1896 și de aci au crescut până în 1898, când au atins maximul lor de 27010 lei.

Criza, care a început să bântue țara de atunci în coace, a făcut ca veniturile să scază foarte mult, până supt jumătatea acestor cifre, și anume la 13610 lei în 1903. De atunci încoace s'a produs o ameliorare în încasarea veniturilor, s'au adăogat la ele dobânzile fondului *Yorceanu*, veniturile din anunciuri, subvențiunea Buletinului oficial, așa că anul acesta s'a încasat suma de 23919,44 lei. Este de observat însă că suntem încă departe de situațiunea la care ajunsese Societatea în 1898, dacă ținem seamă că atunci nu aveam veniturile actuale din fondul social.

Cheltuelile de asemenea au oscilat foarte mult, atingând maximul de 24149,65 lei în 1893 și un minimum de 11592 lei în 1904, când nu au apărut de cât 3 numere din Buletin, cu totul, reduse.

Tabloul aci alăturat arată de altfel veniturile și cheltuelile și fondul social al Societății în diferiții ani, afară de 1882, 1883 și 1894 pentru care nu s'au găsit datele necesare.

T A B L O U

de veniturile și cheltuelile Societății politecnice, precum și de sumele puse la fondul social

ANUL	VENITURI	CHELTUELI	FONDUL SOCIAL (efecte)
1882	Nu s'a găsit	darea de seamă	
1883	Nu s'a găsit	darea de seamă	
1884	5 742.50	5 668.85	500.—
1885	8 303.00	8 475.45	500.—
1886	7 093.50	7 079.73	0.—
1887	6 300.30	6 288.35	0.—
1888	15 846.—	11 018.57	500.—
1889	13 770.00	14 236.88	500.—
1890	14 122.00	15 850.02	500.—
1891	15 020.00	14 995.14	500.—
1892	22 725.00	16 242.28	1 975.—
1893	25 520.00	24 149.65	7 650.—
1894	Nu s'a publicat	darea de seamă	
1895	25 745.00	23 341.39	13 000.—
1896	20 955.00	20 673.10	17 000.—
1897	24 473.70	22 794.45	17 000.—
1898	27 010.00	23 493.66	20 000.—
1899	25 736.00	21 670.43	23 000.—
1900	16 723.00	20 704.33	23 000.—
1901	13 695.50	13 103.44	23 000.—
1902	13 648.95	11 945.76	23 000.—
1903	13 610.00	13 002.68	Donațiunea Yorceanu: 16 ac- țiuni ale Băncii Naționale și 9 scrisuri urbane 5% à 5000 lei. 25 000.—
1904	15 772.75	11 592.59	” 26 000.—
1905	21 713.60	16 945.81	” 32 000.—
1906	23 919.44	21 965.25	” 38 000.—

Prin Statutele de înființarea Societății se prevede crearea unui fond social. Până în 1885 nu s'a putut adună de cât 500 lei din sumele destinate aceluși fond. Efectul în care era plasat acel fond eșind la sorti în 1886, banii luați pe el s'au întrebuințat în cheltueli curente. Numai în 1888 s'a putut redă acești bani fondului social, care a rămas tot atâta până în 1892, adică în timp de 11 ani Societatea nu a putut strânge mai mult de 500 lei! Fondul s'a urcat la 1975 lei în 1892; a ajuns la 13000 în 1895 și la 23000 lei în 1899. Cu începerea crizei nu s'a mai putut adăoga nimic la fondul social timp de 4 ani. În 1903 s'a adăogat 2000 lei, în 1904 omie lei, în 1905 șase mii lei și în 1906 încă șase mii lei, ajungând azi la 38000 lei. În 1903 fondul social s'a sporit cu donațiunea *Yorceanu*, consistând în 16 acțiuni ale Băncii Naționale și 9 Scrisuri Urbane 5% de 5000 lei, așa că azi fondul social total e de aproape 140000 lei.

— Treptat cu dezvoltarea Societății și cu înmulțirea membrilor ei, s'a sporit și numărul celor de aceeași specialitate. Din această cauză, din Societatea noastră, au plecat în diferite rânduri mai mulți membri spre a forma societăți noi științifice, sau tehnice speciale, sau pentru a scoate anume reviste. Astfel succesiv, arhitecții au înființat o societate a lor, care mai pe urmă s'a descompus, în două. În 1890, mai mulți membri care se ocupau cu Științele fizico-chimice, ca D-l Dr. *C. Istrati* și *Alf. O. Saligny*, au înființat societatea de științe fizico-chimice, devenită mai târziu *Societatea de Științe* și din care a eșit și *Asociațiunea Română pentru Înavântarea și Răspândirea Științelor*; matematicianii, în frunte cu *C. Gogu*, au înființat societatea *Amicii Științelor Matematice*, contopită mai târziu cu Societatea de Științe; alți membri au înființat în 1895 revista *Gazeta Matematică*; inginerii de mine, ca D-nii *C. I. Brătianu* și *C. Alimănișteanu*, au înființat Societatea Inginerilor de Mine; apoi antreprenorii o Societate a lor; Petroliștii alta, acum de curând, după cum rezultă din o dimisiune recentă al unui membru al ei, care nu a mai voit să rămâie și ca membru al Societății noastre.

Mai la toate aceste Societăți, fondatorii și primii conducători ai lor au fost dintre membrii Societății Politecnice. E de menționat însă că unii din ei de și au primit a face parte din Societăți noi, nu au părăsit pe a noastră.

Faptul că din timp în timp din Societate au plecat unii membri, spre a forma alte Societăți, nu trebuie considerat ca o desmembrare, după cum cred unii, ci ca o probă de vitalitate. Specialiștii văzând că Societatea Politehnică progresează au căpătat încrederea că vor putea dură și societățile speciale înființate de ei. Noile Societăți nu sunt de cât fii, mai mult sau mai puțin harnici, ai unui părinte viguros.

Conducerea Societății.

Conducerea și administrația Societății a fost încredințată, dela început, unui Comitet de 21 membri, din care 7 formau biuroul și anume: 1 Președinte; 2 Vice-Președinți; 1 Casier și 3 Secretari. Biuroul aduce la îndeplinire decisiunile Comitetului și ale Adunărilor Generale, și pregătește lucrările lor.

Președinții se alegeau la început de Adunarea generală, ca și tot Biuroul. Nu se putea alege același Președinte doi ani consecutivi. Dela 1888 încoace ei se aleg de Comitet, dintre membrii acestuia.

Iată lista Președinților, pe care i-a avut Societatea, până în prezent.

1) *Generalul N. Dabija*, care, în calitate de Ministru al Lucrărilor Publice, a prezidat la 18 Octomvrie 1881 prima întrun-

nire dela Focșani, în care s'a decis înființarea Societății. El a dat Societății tot sprijinul său și a stăruit de a fost recunoscută ca Instituțiune de Utilitate Publică, la o lună după înființare. A încetat din viață în 1884.

2) Generalul *St. Fălcoianu*, care în zilele de 6 și 7 Decembrie 1881 a prezidat Adunările Generale pentru votarea Statutelor și care a fost Președinte al Comitetului provizoriu pentru elaborarea Statutelor. În calitate de Director general al Căilor Ferate, a pus Societății săli la dispozițiune pentru întrunirile Comitetului și a Adunărilor Generale. El a stăruit apoi ca mulți ingineri ai acelei Administrațiuni să se înscrie în Societate. Drept recunoștință Adunarea Generală l'a proclamat Președinte de onoare al Societății. A încetat din viață în 1905.

3) Inspectorul General *Dimitrie Frunză*, Președintele Societății în anul 1882, și primul Președinte statuar. A condus Societatea în anul cel mai greu al existenței sale, a făcut Regulamentul de aplicarea statutelor. Supt dânsul Societatea a fost însărcinată cu studiul cadastrului țării, cu mai multe lucrări, avize și expertize de Primăria Capitalei și particulari. La sfârșitul anului a fost proclamat Președinte de onoare. A murit în anul 1903.

4), 5) Nu am putut stabili în mod sigur cine a prezidat Societatea în anii 1883 și 1884; scriptele lipsesc, informațiunile adunate sunt contradictorii. Bănuiesc însă că în unul din acești ani să fi fost Președinte *G. I. Duca*, de oarece pe primul Buletin din 1885, dânsul se găsește trecut ca Președinte de onoare, și cum Statutele vechi opreau ca aceiași persoană să fie Președinte doi ani de rând, se luase obiceiul ca cei ce împliniau un an de președenție să fie proclamați Președinți de onoare. *G. I. Duca*, demisionând mai târziu din Societate, a pierdut calitatea de Președinte de onoare.

6) D-l *C. Olănescu*, a fost Președinte în 1885, după ce fusese Vice-Președinte în anii precedenți. A luat o parte foarte activă la facerea Statutelor și Regulamentului Societății, la care a fost raportor. Supt D-sa s'a început publicarea Buletinului Societății Politecnice. La sfârșitul anului a fost proclamat Președinte de onoare al Societății.

7) D-l *I. G. Cantacuzino* a fost Președinte al Societății în 1886, 1888 și 1889. După primul an a fost proclamat Președinte de onoare, însă a refuzat aceasta, fiind de părere că acest titlu trebuie dat în cazuri cu totul excepționale, iar nu fie-cărui fost Președinte al Societății. D-sa a modificat Statutele, făcând mai accesibilă intrarea în Societate, punând pe un picior de egalitate pe toți membrii și interesând la lucrările ei și pe cei ce nu locuiau în București. La revenirea D-sale în 1888, găsisese Societatea foarte desmembrată, din cauza multor demisiuni, așa că ajunsese aproape de desființare. Cu concursul lui *G. G. Can-*

tacuzino el reuși să împace lucrurile și să dea un nou avânt Societății.

8) Pentru anul 1887 fusese ales Președinte *Spiridon Yorceanu*, care însă nu a voit să primească cu nici un chip această însărcinare. Societatea a fost condusă în acel an de Vice-Președintele ei *G. Dumitrescu Tassian*. *Spiridon Yorceanu* a murit în 1903, lăsând, după cum am spus, o importantă donațiune Societății, ca semn de dragoste și afecțiune pentru Corpul tehnic, la ridicarea căruia și-a consacrat toată viața sa.

9) *G. I. Duca* a fost președinte în 1890, după ce revine din nou în Societate. Supt dânsul s'a început să se facă excursiuni importante și să se dea primele banchete anuale. Buletinului Societății i s'a dat supt dânsul o deosebită atențiune. *G. Duca* a murit în 1899.

10) *Sc. Vârnav* a fost președinte în 1891, în urma refuzului lui *G. I. Duca* de a primi să continue a fi președinte. D-sa a început o nouă modificare a Statutelor și a organizat prima excursiune pentru vizitarea de lucrări streine, anume la Porțile de fer.

11) D-l *Al. Gafencu*, a fost președinte în două rânduri: în anii 1892 și 1893 și apoi în o parte a anului 1900, în anul 1901 și o parte din anul 1902, când plecând din țară a fost ales ca membru de onoare al Comitetului, cu dreptul de a asista ori când la Ședințele Comitetului spre a'l povățui și lumina în discuțiunile sale. Grație împrejurărilor, tactului său, și nemărginitului său dor pentru binele și prosperitatea Societății, supt D-sa s'au petrecut unele din cele mai mari acte ale Societății Politecnice. Supt D-sa s'a recunoscut Societatea de Persoană morală și juridică; s'a exprimat dezideratele Societății la întocmirea legii Corpului Tehnic; s'a elaborat un proiect de lege pentru apărarea titlului de inginer și arhitect, pe care D-sa l'a prezentat D-lor Miniștri *I. Grădișteanu* și *I. I. C. Brătianu*; s'a intervenit, la Ministererele de Interne și Lucrări Publice, contra concesiunilor ce comunele voiau să dea la străini, precum și contra angajării lor pentru proiectarea și executarea lucrărilor publice; s'a făcut Memoriul de 130 pagini prin care Societatea răspundeă acuzațiunilor aduse corpului tehnic al Statului; s'a intervenit pentru scoaterea Inginerilor din legea meseriilor, etc. D-sa a condus apoi cu multă inimă și cu multă pricepere Societatea în anii în care s'a făcut licențierea inginerilor din serviciile Statului, intervenind personal și oficial pentru cazarea lor, precum și în anii de criză pentru țară și Societate, reducând cotizațiile și taxele de înscriere, precum și scutirea de plata lor pentru cei lipsiți de funcțiuni sau lucrări.

După plecarea D-lui *Al. Gafencu* din țară, Societatea a rămas fără președinte, D-l *M. M. Rômniceanu* care fusese ales președinte nevoind să primească această îndatorire. Societatea

a fost condusă atunci de vice-președintele său, D-l *Em. Balaban*.

12) D-l *Anghel Saligny*, a fost președinte în anii 1894, 1895 și 1896. Grație stăruințelor depuse de D-sa numărul membrilor Societății Politecnice s'a sporit foarte mult. Mai tot mobilierul ce posedă acum Societatea a fost făcut supt D-sa, grație unor donațiuni importante de peste 11000 lei făcute după insistențele sale. Supt D-sa s'a făcut conferințe interesante, la care au participat și miniștrii de Lucrări Publice, sau Domenii, și s'a dat o deosebită atențiune Buletinului, publicându-se lucrări executate în țară.

13) D-l *E. Radu*, a fost președinte în anii 1897, 1898 și în anii 1903 și 1904. D-sa a dat o deosebită atențiune chestiunii localului propriu al Societății, obținând un loc de la Primăria Capitalei, pentru care a și elaborat un proiect. Faptul că prin acel loc trece un canal, și faptul că dobânzile capitalului social erau indispensabile pentru bunul mers al Societății în urma anilor de criză, a făcut ca acest proiect să nu se poată executa, Comitetul amânând rezolvarea acestei chestiuni.

14) D-l *P. Terrușanu*, Președinte în anul 1899 și o parte din 1900. Supt D-sa Societatea a făcut excursiunea la Constantinopol.

15) D-l *Al. Cottescu*, Președinte în anii 1905 și 1906. D-sa a știut să dea o nouă impulsione Societății prin publicațiunea regulată și pe baze solide a Buletinului, făcându-l să apară de două ori pe lună: odată cu partea tehnică și altă dată cu partea oficială. Supt D-sa s'a reluat de Societate cu mai multă energie chestiunea angajării străinilor pentru lucrările publice ale Comunelor. S'a făcut apoi importanta excursiune în Bulgaria și s'a primit pentru prima oară vizita unei Societăți similare străine, primire care grație stăruințelor D-sale, a întrecut toate așteptările. Opera D-sale de altfel nu este terminată. Am convingerea că Secretarul care peste 25 ani va face istoricul sfârșitului de veac în care am intrat, va avea să treacă la activul D-lui *Cottescu* fapte cu mult mai mari, și rezultate cu mult mai strălucitoare, ca cele ce le-am semnalat aci pe scurt.

16) Este aci locul să menționăm că la Banchetul Societății din 1902, în urma entusiastului discurs ținut de D-l *D. Sturdza*, Președintele Consiliului de Miniștri, prin care a arătat meritele Corpului tehnic și foloasele ce el a adus țării, membrii prezenți, în vederea solitudinii ce D-sa a avut totdeauna pentru inginerii români, l'au proclamat Președinte de onoare, proclamare care apoi a fost întărită conform Statutelor de Comitet și de Adunarea generală.

Vice-președinți ai Societății, în afară de cei ce au fost mai târziu Președinți, au fost: 5 ani D-nii: *V. I. C. Brătianu* și *C. Guran*; 4 ani D-nii: *E. Balaban*, *Gr. Casimir*, *Sp. Haret* și *M. Român*.

niceanu; 3 ani D-l N. N. Herjeu; 2 ani D-nii St. Hepites și D. Yarca și repauzatul C. Sturdza, fost director al Școlii de Poduri și Șosele; 1 an D-nii I. I. C. Brătianu, E. Miclescu, Sc. Otulescu, D. Tassian și foștii Inspectori generali P. Ene, D. Manovici, C. Popescu.

Casieri ai Societății până în prezent au fost: Decanul lor D-ul N. Gallea, casier timp de 10 ani, din 1897 până în prezent; D-l C. Guran (5 ani); D-l Sc. Ottolescu (3 ani); D-l C. Bottea (2 ani); D-ni E. Miclescu, N. Cuțarida, D. Yarca și P. Peretz câte un an, iar D-l D. Matak și C. Popescu mai puțin de un an, în primul an al Societății.

Secretarii care au îndeplinit această funcțiune pentru mai mult de 3 ani, timp pentru care au fost aleși odată în Comitet, sunt: I. Ionescu (7 ani); C. Răileanu (6 ani); G. Caracostea (5 ani) J. Pușcariu și Y. Papadopol (4 ani).

În această enumerare nu se coprimd Biurourile din 1883 și 1884 pentru care nu se găsec acte, și nu s'a putut avea informațiuni certe.

Tabloul următor indică care sunt persoanele care au fost alese în Comitetul Societății Politecnice și câți ani au făcut parte din Comitet, aranjate în ordinea descrescândă a numărului de ani, lăsând la o parte Comitetul provizoriu din 1881 pentru elaborarea Statutelor. Acest tablou s'a reconstituit pentru primii ani după conдика de expediție, iar în urmă după publicațiunile din Buletin. Se vede din el că prin Comitet au trecut până acum 114 persoane.

Lista membrilor Comitetului în primii 25 ani

Anghel Saligny	21 ani	N. Cucu	9 ani
M. M. Romniceanu	19 »	Sp. Haret	9 »
I. G. Cantacuzino	15 »	C. Mironescu	8 »
Sc. Ottolescu	14 »	D. Yarca	8 »
E. Radu	13 »	Gr. Casimir	7 »
G. I. Duca †	12 »	I. Ionescu	7 »
N. N. Herjeu	12 »	Al. Proca †	7 »
D. Matak	12 »	Y. Papadopol	7 »
E. Balaban	11 »	A. Ioachimescu	6 »
G. Guran	11 »	Dr. C. Istrati	6 »
E. Miclescu	11 »	P. Peretz	6 »
Al. Cottescu	10 »	Al. Periețeanu	6 »
Al. Gafencu	10 »	J. Pușcariu	6 »
N. Gallea	10 »	C. Răileanu	6 »
Alfons O. Saligny †	10 »	H. O. Schlawe	6 »
V. I. C. Brătianu	9 »	Gr. Stratilescu	6 »
G. Caracostea	9 »	G. Cantacuzino †	5 »

<i>N. Cuțarida</i>	5 ani	<i>D. Tacu</i>	3 ani
<i>Col. Grămățescu †</i>	5 »	<i>V. Urseanu</i>	3 »
<i>C. Mănescu</i>	5 »	<i>P. Zahariade</i>	3 »
<i>I. Mincu</i>	5 »	<i>G. Assan</i>	2 »
<i>P. Terrușeanu</i>	5 »	<i>Dr. Bernath</i>	2 »
<i>Sc. Vârnăv</i>	5 »	<i>V. Cristescu</i>	2 »
<i>N. Zahariad</i>	5 »	<i>T. Dragu</i>	2 »
<i>A. Beleş</i>	4 »	<i>P. Ene †</i>	2 »
<i>I. B. Cantacuzino</i>	4 »	<i>C. Galeriu</i>	2 »
<i>S. Carcalechi</i>	4 »	<i>Col. Gheorghiu</i>	2 »
<i>Gr. Cerkez</i>	4 »	<i>R. Manega</i>	2 »
<i>N. Cerkez</i>	4 »	<i>M. Paciurea</i>	2 »
<i>St. Hepites</i>	4 »	<i>Fl. Pomponiu</i>	2 »
<i>I. Lupulescu</i>	4 »	<i>D. Steopoe</i>	2 »
<i>Dobre Niculae †</i>	4 »	<i>G. DumitrescuTasianu</i>	2 »
<i>C. Olănescu</i>	4 »	<i>Al. Antoniu</i>	1 an
<i>C. Popescu †</i>	4 »	<i>I. Baiulescu</i>	1 »
<i>V. Voiculescu</i>	4 »	<i>E. Beler</i>	1 »
<i>N. Zane</i>	4 »	<i>M. Capuțineanu</i>	1 »
<i>T. Botez</i>	3 »	<i>C. Chiru</i>	1 »
<i>C. Bottea</i>	3 »	<i>Al. Cosmovici</i>	1 »
<i>I. I. C. Brătianu</i>	3 »	<i>Căp. Gr. Crăiniceanu</i>	1 »
<i>D. Cezianu †</i>	3 »	<i>Căp. I. Cristescu</i>	1 »
<i>C. Coandă</i>	3 »	<i>I. Dobrovici</i>	1 »
<i>Z. Cristodorescu</i>	3 »	<i>D. Emmanuel</i>	1 »
<i>C. Davidescu</i>	3 »	<i>D. Frunză</i>	1 »
<i>Em. Davidescu †</i>	3 »	<i>Căp. Gărdescu</i>	1 »
<i>M. Gaicu</i>	3 »	<i>Gottereau</i>	1 »
<i>St. Gheorghiu</i>	3 »	<i>Col. Lahovari</i>	1 »
<i>Sc. Lahovari</i>	3 »	<i>D. Maimarolu</i>	1 »
<i>C. Lupu †</i>	3 »	<i>D. Manovici †</i>	1 »
<i>A. Măreș</i>	3 »	<i>N. Maxențianul †</i>	1 »
<i>C. Negruzzi</i>	3 »	<i>Al. Orăscu †</i>	1 »
<i>G. Panait</i>	3 »	<i>V. Pleșoianu</i>	1 »
<i>Căp. Sc. Panătescu</i>	3 »	<i>N. Șerbănescu †</i>	1 »
<i>I. Pâslă</i>	3 »	<i>I. Socolescu</i>	1 »
<i>D. Poenaru †</i>	3 »	<i>J. Teișeanu</i>	1 »
<i>M. Rădulescu</i>	3 »	<i>I. Teodor</i>	1 »
<i>C. Sinescu †</i>	3 »	<i>Sp. Yorceanu †</i>	1 »
<i>C. Sturdza †</i>	3 »		

Lucrările Societății.

De la înființarea ei și până azi, Societatea a studiat diferite chestiuni și a făcut mai multe lucrări; mare parte dintr'ânsele nu au putut fi duse până la sfârșit. Voiu menționa aci pe cele mai însemnate din ele.

Cadastrul. Imediat după declararea de utilitate publică a Societății, Ministrul *Dabija* a însărcinat-o cu studiarea condițiilor în care s'ar putea începe la noi facerea cadastrului, și anume mai întâiu cu facerea unui program de lucrări. Adresa Ministrului se termină astfel: «*Sigur, D-l Președinte, că voi avea ocaziunea să mă felicit de a fi însărcinat cu această lucrare pe Societatea Politehnică și că se va justifica plăcerea ce mi-a cauzat constituirea ei ; profit de ocaziune spre a vă asigura de deosebita mea considerațiune.*»

Comitetul a desbătut această chestiune și a ajuns apoi la concluziunea că, din cauză că timpul și mijloacele Societății nu permit a se studia bine chestiunea în Societate, să se numească la Minister o Comisiune de ingineri, care să se ocupe numai de Cadastru.

Avize. În primul an al Societății, Primăria Capitalei a însărcinat Societatea ca să-și dea avizul asupra proiectului de distribuirea apei în oraș; să se pronunțe asupra stării unor case pe străzile pe care se făceau canale, etc.

Mai în urmă s'a cerut Societății să-și dea părerea asupra unor instrumente noi inginerești, de către inventatorii lor, sau de către autoritățile la care ele fuseseră prezentate, etc.

Lucrări particulare. Societatea a fost solicitată une ori de particulari spre a le face unele expertize tehnice, sau pentru a le verifica planuri, măsurători și devize. S'a cerut apoi Societății să facă anume proiecte de lucrări, însă de o mică importanță.

Dicționarul tehnic. La 30 Noemvrie 1882, *G. I. Duca* a propus Comitetului ca Societatea să se ocupe cu facerea unui dicționar tehnic, spre a se fixa o nomenclatură uniformă pentru termenii inginerești și industriali și s'a numit atunci 8 comisiuni, pe specialități. Această chestiune a fost foarte mult desbătută în Societatea noastră, fără a se ajunge la un rezultat. S'a propus diferite soluțiuni pentru a se aduce mai iute la îndeplinire; s'au imprimat foi cu cuvintele, după alfabet, în limba franceză și s'au trimes la toți membrii, spre a-și da părerea asupra celui mai nimerit cuvânt; s'a revenit la ideia de a se lucra pe specialități, etc. S'a continuat astfel până în 1889 de când nu s'a mai vorbit de această chestiune.

Tot în aceeași ordine de idei, s'a mai propus mai târziu de *D-l M. Romniceanu* tipărirea unei Biblioteci tehnice în limba română, însă nici această propunere nu s'a realizat.

În fine s'a vorbit de facerea unui calendar tehnic anual, însă fără rezultat.

Reorganizarea Corpului Tehnic. În anul 1891 *D-l Titu Maiorescu*, Ministrul de Lucrări Publice, a însărcinat Societatea cu elaborarea unui proiect de lege pentru reorganizarea Corpului Tehnic al Statului. Societatea a făcut atunci un proiect,

pe lângă unul elaborat de D-l *C. Guran*. Cu venirea la Ministerul de Lucrări Publice a D-lui *C. Olănescu*, s'a făcut de către D-sa un nou proiect de reorganizare, pe care l'a trimis și Societății, spre a'și exprima dezideratele sale, deziderate de care D-sa a și ținut seamă pe cât s'a putut. Actuala lege a Corpului Tecnic conține multe din dezideratele exprimate de Societatea Politehnică.

Garantarea titlului de Inginer. În anul 1900 o comisiune compusă din d-nii *D. Matak*, președinte, *I. Ionescu*, secretar și *E. Balaban*, *R. Baiulescu* și *N. Cuțarida* membrii, au elaborat un proiect de lege și expunerea lui de motive pentru garantarea titlului de inginer și arhitect, în scopul de a se împiedica abuzurile ce se fac cu aceste titluri. Proiectul a fost prezentat D-lor miniștri *I. Grădișteanu* și *I. I. C. Brătianu*. Până azi însă nu s'a putut face nimic în această privință.

În anul 1901, cu ocazia legii Meseriilor, inginerii fiind trecuți și ei printre meseriași, Societatea a intervenit pentru a se șterge unele dispozițiuni care făcuseră să se aplice inginerilor principiile acelei legi, ceia ce s'a și obținut.

Atacurile aduse Corpului Tecnic. Societatea a căutat totdeauna să răspundă atacurilor nedrepte ce se aduceau Corpului Tecnic de persoane necunoscătoare induse în eroare, sau de persoane rău voitoare lui. Astfel încă din anul 1884 s'a adus în desbatere o asemenea chestiune, cu ocazia învinuirilor aduse inginerilor în Cameră relativ, în întârzierea construcțiunii Docurilor și Antrepozitelor din Brăila și Galați.

În anul 1900, cu ocaziunea crizei ce a bătuit țara, mulți oameni politici surprinși de lipsa lor de prevedere și de rezultatele la care dusesse politica lor financiară, au început să acuze cu multă patimă pe ingineri că au ruinat țara făcând lucrări inutile, nerentabile și luxoase. Societatea a numit atunci o comisiune compusă din D-nii *G. Caracostea*, *M. Gaicu*, *I. Ionescu*, *Al. Periețeanu*, *C. Răileanu* și *Gr. Stratilescu* care să facă un răspuns acelor critice. Comisiunea a făcut un Memoriu de 130 pagini intitulat: *Lucrările Publice și Exploatarea căilor ferate. Răspuns adus criticelor inginerilor*, care a trecut prin Comitet și Adunarea generală. Prin aceasta s'a arătat marile pagube ce le-a adus țării Concesiunile făcute înainte de a se face linii și lucrări prin inginerii români; s'a arătat că inginerii nu pot fi răspunzători de nerentabilitatea liniilor, căci acele linii nu au fost propuse de dânsii, ci ei nu au făcut de cât să execute vorturile Corpurilor legiuitoare și ordinile ce li s'au dat, și că în fine luxul la lucrările efectuate este o parte cu totul neânsemnată pentru a se trece în comptul lui ruina țării.

În urma acelei campanii, a urmat, pe ziua de 1 Aprilie 1900, licențierea unui mare număr de ingineri din serviciile Statului. Societatea a delegat atunci pe D-l *Anghel Saligny*,

spre a se duce să exprime *M. S. Regelui* situațiunea ce se creiază Corpului Tehnic prin acele licențieri, și a intervenit pe la autoritățile din țară pentru cazarea celor licențiați și pentru însărcinarea lor cu lucrări de executat.

Localul. Chestia localului propriu a preocupat foarte mult Comitetele Societății Politecnice. În anul 1881 Comitetul provizoriu și Adunările generale s'au ținut în săli din Gara de Nord, puse la dispozițiune de Direcțiunea generală a Căilor Ferate. După constituirea Societății, Comitetul se întrunește la Școala de Poduri și Șosele, pe atunci în strada Știrbey-Vodă, unde *G. I. Duca* le pune la dispozițiune o sală. Adunarea generală din Ianuarie 1882 s'a ținut la Primăria Capitalei, în sala Consiliului Comunal. S'a închiriat apoi o cameră mică, care nu am putut stabili, unde a fost; apoi mai multe camere la Hotelul Imperial, unde se plătește 3000 lei chirie anuală. Găsindu-se că acest local nu e destul de central, Societatea s'a mutat în 1884 în casele Török din piața Teatrului, deasupra actualei Berării Cooperative unde a stat până la 1891. De aci a trecut în localul actual, unde a stat până în toamna anului 1901, când s'a mutat în strada Câmpineanu 17, de unde în toamna anului 1905 a revenit în strada Episcopiei 2.

Încă din primii ani Societatea își propusese ca imediat ce situația financiară va deveni mai bună, să-și facă un local propriu. În 1889 D-l *M. Romniceanu* cere a se luă din nou în examinare această chestiune, iar în 1890 D-l arhitect *Mincu* a făcut un proiect a cărui executare cerea 70.000 lei. În vederea acestui proiect, cu ocaziunea modificării statutelor în 1891, s'a introdus și articolul privitor la emiterea de obligațiuni garantate prin local.

În 1895, D-l *Anghel Saligny* își propusese să emită obligațiuni pentru a construi un local mare, pe locul unde e acum cafeneaua *High-Life*, însă numirea D-sale ca Director general al Căilor Ferate l'a împiedicat de a se ocupa de această chestiune.

În timpul crizei din 1889 și 1900, D-l *Al. Gafencu*, văzând scăderea mare de prețuri ce o luase clădirile din București, a căutat să cumpere pentru Societate case pe calea Victoriei. Tratativerile urmate cu Creditul Funciar Urban nu au dat însă rezultate acceptabile.

S'au reluat atunci demersurile pe lângă Primăria Capitalei, pentru a se cedă Societății un loc pe care să-și facă localul său propriu. Acest rezultat nu a putut fi obținut de cât în 1903 de către D-l *E. Radu*, când, cu bine-voitorul concurs al Primarului de atunci, D-l *C. F. Robescu*, membru al Societății noastre, s'a putut obține un loc pe Piața Roseti. S'a elaborat atunci un proiect de către D-l arhitect *P. Antonescu*, a cărui executare reclamă 150.000 lei. Societatea nedispunând de această sumă, Comitetul a amânat construirea localului; mai ales că

veniturile capitalului social deveniseră indispensabile bunului mers al Societății, în urma reducerii cotizațiilor.

Este aci locul de a menționa că localul Societății a fost pus în 1897 la dispoziția Delegaților Uniunii Germane a Căilor Ferate pentru ședințele lor, precum și unor Societăți din țară pentru Adunările lor generale.

Angajarea străinilor pentru proiectarea și executarea lucrărilor publice. Una din chestiunile mai importante pe care a urmărit-o, și va avea încă de urmărit Societatea, este a dării de concesiuni la streini și a angajării străinilor pentru proiectarea și executarea lucrărilor publice. În anul 1901, cu ocaziunea discuțiunii din Consiliul comunal al Capitalei în privința concesiunii gazului, Societatea Politehnică a intervenit la Ministerul de interne pentru ca comunele să nu se mai adreseze la străini pentru concesiuni și lucrări, de cât numai atunci când s'ar dovedi că nu se pot face prin Români sau ingineri români. D-l C. Olănescu, pe atunci Ministru de interne, a și dat o circulară în acest sens tuturor autorităților comunale.

În toamna aceluiași an, cu ocaziunea angajării hidrologului *Lindley* la Craiova pentru alimentarea orașului cu apă, Societatea a trimis un protest, D-lor *P. S. Aurelian*, Ministru de Interne și *I. I. C. Brătianu*, Ministru de Lucrări Publice. În anul 1905 același hidrolog a fost angajat pentru canalizarea orașului Ploești, după ce mai înainte fusese angajat: pentru alimentare; apoi de comuna București, pe zece, ani pentru toate lucrările de edilitate publică și chestiunile administrative și financiare în legătură cu ele; de comuna Pitești, iar acum de curând de comuna Brăila pentru canalizare.

Societatea a făcut, în Octomvrie 1905, un protest D-lui *I. Grădișteanu*, Ministrul Lucrărilor Publice, propunând înființarea unui Biurou de Edilitate Publică pentru studiarea chestiunilor de edilitate ale comunelor și executarea lucrărilor lor mai importante. Societatea a publicat în Buletin contractele jignitoare pentru demnitatea țării, încheiate de comunele Ploești și București cu acest hidrolog și le-a adus la cunoștința publicului și a reprezentanților națiunii. S'a publicat apoi și s'a răspândit cu profuziune în țară și în streinătate, Avisul dat de Consiliul Tecnic Superior proiectelor propuse de acest hidrolog pentru sporirea alimentării Capitalei, din care a rezultat că, în primul rând, el nu a fost în stare să se țină de angajamentul luat, 2) că nu a venit cu nici o idee nouă care să nu fi fost propusă mai înainte și 3) că prin lucrările propuse se pot periclita complet cele existente. Chestiunea rămâne încă deschisă.

Afară de aceste chestiuni mari, Societatea s'a mai ocupat și cu chestiuni mai mărunte, de o mai mică importanță, pentru care nu este locul a le menționa aci.

Trec acum a examina pe rând diferitele mijloace pe care Societatea le întrebuințează pentru a-și atinge scopurile sale științifice și de solidaritate, și dezvoltarea pe care au luat-o ele în cei 25 ani trecuți dela înființarea ei.

Buletinul.

Incă dela început, prin Statutele Societății, Comitetul erà dator să alcătuiască o dare de seamă despre lucrările Societății, despre comunicările ce i sunt făcute și despre cele ce dânsul ar crede nemerit să facă asupra unor chestiuni științifice sau industriale. Această dare de seamă trebuiă să se publice periodic și să se trimită fiecărui membru. Tot prin statute ori ce membru nou admis trebuiă să prezinte un memoriu asupra unei chestiuni științifice, industriale sau asupra unei lucrări executate. Societatea nu răspunde de părerea membrilor săi exprimată în Buletinele sale.

Prin Regulamentul de aplicare al Statutelor, Regulament ce e și azi în vigoare, întru cât dispozițiunile lui nu sunt contrarii statutelor actuale, Buletinul trebuie să cuprindă :

1) Prescurtări din discuțiunile urmate în Comitet, din care să se vază lămurit ideile emise, obiecțiunile și opiniunile membrilor Comitetului Societății.

2) Un rezumat al chestiunilor celor mai importante din publicațiunile științifice din celelalte țări.

3) Reproducerea, în prescurtare, a diferitelor lucrări trimise Societății, cât și a raporturilor care l'au fost făcute; darea de seamă despre cărțile sau lucrările primite la Biblioteca Societății.

Primul număr al fiecărui an va da lista membrilor Societății.

Intinderea Buletinului tehnic să fie în raport cu starea financiară a Societății.

Fiecare membru aveà dreptul la un singur număr de Buletin; autorii articolelor publicate la 10 numere.

Comitetul erà apoi autorizat a publicà broșuri speciale asupra unor anumite chestiuni și să ajute pe membrii care din lipsă de mijloace nu ar puteà da la lumină lucrările lor importante.

Chestiunea Buletinului a fost una dintra cele mai desbătute de Comitetele și Adunările Generale ale Societății. S'au examinat numeroase propuneri fie pentru a-i mări resursele, fie pentru a face pe membri sau autorități a publicà în el descrierea proiectelor și lucrărilor ce se fac în țară, în scopul de a'l transformà în un Monitor tehnic al lucrărilor curente publice; fie pentru a'l face mai interesant și mai răspândit și printre

alte persoane de cât membrii Societății. S'a căutat să se plătească articolele originale și cele traduse de membri, să se dea premii, etc. S'au examinat și s'a încercat diferite soluțiuni pentru organizarea Buletinului, angajându-se unul sau mai mulți redactori, cu sau fără plată, făcându-se Comitet de Redacțiune, punându-se sub patronagiul altora, etc.

Sfârșirile care au fost făcute de diferiții Președinți, de Comitetele Societății și de redactorii Buletinului spre a'i asigura o aparițiune regulată, și a'l face să corespundă scopului și dorințelor membrilor Societății, au fost foarte mari. Sacrificiile materiale de asemenea, căci Buletinul absoarbe mai mult de a $\frac{1}{3}$ parte din veniturile Societății. Și acestea toate nu fără motive serioase, cum se crede de unii, căci Buletinul este semnul exterior de viață al Societății, este factorul prin care Societatea vine în contact cu țara. El a fost principalul motiv pe baza căruia s'a obținut, cu unanimitate la Cameră, recunoașterea Societății ca Persoană Morală și Juridică. Iată în adevăr o parte din raportul Comitetului delegaților relativ la acea lege :

„Pentru a împlini partea științifică a acestui program, Societatea Politehnică a alcătuit o publicație care este în al 9-lea an al existenței sale. În acest Buletin sunt consemnate între altele, toate lucrările corpului nostru ingineresc, și toate producțiunile lumii noastre savantă. Buletinul pe lângă serviciile ce le aduce inginerilor noștri, este dar și un document de istorie prețios pentru țara întregă, de oarece el singur a urmărit zi cu zi dezvoltarea științifică a României în acest deceniu.

Cu toate că această publicațiune impune sarcini grele ; cu toate că ea absoarbe o mare parte din veniturile sale ; cu toate că în fine majoritatea membrilor este recrutată dintre tineri ingineri, pentru care participarea la această operă constituie adevărate sacrificii, Societatea a mers progresând și putem zice că ea este azi stăpână pe destinele sale“.

Din cauza mijloacelor financiare restrânse de care a dispus Societatea la diferite epoce, din cauza marilor preocupări ale inginerilor cu serviciile și lucrările lor, și din cauza puținilor colaboratori ce a avut, Buletinul nu a putut apărea regulat până acum, și nici nu a putut conține materia importantă și bogată la care se speră în urma marilor și numeroaselor lucrări executate la noi în țară în ultimii 25 ani.

Buletinul nu a început să apară de cât în 1885, adică în al patrulea an de existență al Societății, când eră președinte D-l C. Olănescu. În acel an au eșit 6 numere. În anul următor nu s'a putut scoate de cât unul, iar în 1887 nici unul. Din 1888 până în 1890 au eșit câte 6 numere, după care 8 numere în 1891, câte 6 în 1892 și 1893, câte 5 în 1894 și 1895. Cu începere din anul 1896, grație stăruinții și muncii depuse de regretatul nostru coleg *Al. Proca*, Buletinul a început pentru

prima oară să apară lunar până la începutul anului 1902, cu o singură întrerupere, în 1900, când în locul a 6 numere din Buletin s'a scos Memoriul făcut de Societate contra criticelor aduse inginerilor.

De aci înainte, din cauza strâmtorării financiare și a lipsei de materie, nu s'a putut publică de cât 6 numere în 1902, 4 în 1903 și 3 în 1904. În anul 1905, prin dezvoltarea pe care Comitetul a dat-o Buletinului, au putut apare 11 numere și cu un supliment cu Congresul din Washington, și 9 numere cu partea oficială, coprinzând legi, decrete, regulamente, decizii ministeriale, circulări, numiri de personal, etc., ale Ministerului de Lucrări Publice. În anul 1906 au apărut 12 numere din Buletinul tehnic și 12 numere oficiale.

În ultimii doi ani și până în 1890, Buletinul a apărut în format mic ca cel de acum; pe când de la 1891—1904 incluziv a apărut în format mare.

În anul 1892 D-l *M. Romniceanu* a propus scoaterea unui Supliment al Buletinului cu anunțuri, rezumate, bibliografii, sumarele revistelor tehnice, etc. Acest supliment a început să apară în Mai 1893, care în urmă eșă de 2 ori pe lună. Văzându-se însă că veniturile lui nu acoperă cheltuelile, Suplimentul a încetat să apară din 1896.

Printre redactorii care au dat o deosebită atențiune și au pus multă stăruință pentru aparițiunea Buletinului, menționăm pe D-nii *J. Pușcariu*, *M. Romniceanu*, *Gr. Casimir*, *I. Papadopol*, *I. I. C. Brătianu*, *Al. Proca*, *T. Constantinescu*, și *V. Cristescu*.

Materia publicată în Buletin este foarte variată. Pe lângă chestiuni privitoare la Societate ca dările de seamă ale Comitetului, ale Adunărilor generale, ale unor Comisiuni, ale excursiunilor sau banchetelor, s'au mai publicat și o mare parte din Conferințele ținute la Societate, Memorii sau Rapoarte oficiale către Ministerul lucrărilor Publice, sau Direcțiunea Generală a Căilor Ferate, articole originale științifice sau de descrierea unor proiecte sau lucrări, traduceri, rezumate, bibliografii, sumarele revistelor, chestiuni economice și juridice, necrologii, etc. Enumărarea mai pe larg a articolelor publicate în Buletinele apărute în ultimii 25 ani ar cere un spațiu prea mare pentru acest istoric, și de aceea am crezut mai nemerit să se facă o tablă de materii generală a tuturor materiilor publicate în Buletin, pe care, neavând timpul să o alcătuesc, colegul meu D-l *N. I. Georgescu* s'a angajat cu facerea ei, și pe care după ce a terminat-o împreună cu o tablă a numelor autorilor, a pus-o la dispozițiunea Societății spre a fi publicată în Buletin sau broșură aparte, ca anexă a acestui istoric. *)

Această tablă generală de materii o publicăm chiar la sfârșitul prezentului număr al Buletinului, pag. 69 și următoarele.

(N. R.)

Pe lângă Buletinul Societății, s'a mai imprimat și alte broșuri la diferite epoce. Așa în 1891 s'a publicat o colecțiune de legi, regulamente, decrete, deciziuni și circulări ale Ministerului de Lucrări publice, în schimbul unei subvențiuni acordate în acest scop. S'au publicat apoi dezideratele Societății în privința legii Corpului tehnic; Răspunsul la criticile aduse inginerilor; Dări de seamă. S'au imprimat în mai multe rânduri Statutele și Regulamentele Societății; Catalogele Bibliotecii, etc.

Din articolele publicate în Buletin s'au imprimat une ori de către autorii lor, broșuri aparte ale acelor articole.

În ceieace privește imprimatele și circulările trimese de Societate membrilor și autorităților, nu s'au conservat de cât puține, și numai în ultimii 10 ani.

În ceieace privește anunțurile, ele nu au avut o mare dezvoltare, din cauza neaparității regulate a Buletinului. Numai în timpul când apărea Suplimentul Buletinului de două ori pe lună și în ultimii doi ani, de când Buletinul a început să iasă de două ori pe lună, s'a putut desvoltă partea Buletinului cu anunțuri. În schimbul unor mici subvențiuni, s'au publicat și anunțuri ale Căilor Ferate, ale Ministerelor de Lucrări Publice, Instrucțiune publică și Domenii. În fine s'au publicat gratuit anunțuri ale unor instituțiuni ca Academia, sau Societăți științifice, și care interesau pe membrii Societății Politecnice.

Aceasta este în linie generală activitatea pe care a desfășurat-o Societatea în publicarea Buletinelor sale. Ceieace s'a făcut nu este de sigur mult, însă numai cei ce au avut ocaziunea să vadă cu câte sacrificii și cu câtă stăruință se poate susține și întreține la noi o asemenea revistă își pot da bine seama că ceieace s'a făcut este suficient și că cu greu s'ar fi putut face mai mult, în fața indiferenței ce se întâlnește în această direcțiune.

Biblioteca. Cabinet de lectură.

Primul Regulament al Societății Politecnice dă o atențiune cu totul deosebită formării unei biblioteci a Societății, care urmă să se alcătuiască din cărți dăruite, cumpărate, sau trimese pentru recenziune, ori anunțare în Buletin. Biblioteca trebuiă să fie deschisă câte 12 ore pe zi (9—5 și 8—12).

Regulamentul nu permitea nimănui împrumutarea de cărți, supt nici un cuvânt, afară de Președintelui sau Raportorului unei chestiuni pusă în discuțiune sau studiu de Societate.

Biblioteca se compune actualmente din 383 volume cărți și 855 volume reviste. Afară de reviste, cărțile sunt mai toate obținute prin donațiuni. Din cauza diferitelor mici biblioteci tehnice speciale pe la Servicii, nu s'a simțit nevoie ca să se cum-

pere de Societate cărți speciale pentru diferitele ramuri ale inginerii.

Printre cei ce au donat cărți Bibliotecii menționăm pe D-nii: *Sc. Vărnăv, I. Lupulescu N. Cerkez* și pe *G. I. Duca* care au dat Societății reviste chiar în prima Ședință a Comitetului, după constituirea ei; apoi pe D-l *I. G. Cantacuzino* care a donat 87 volume în 1887, pe *Spiridon Yorceanu* care a dat 193 volume din *Annales des Ponts et Chaussées*; pe *H. Finkelstein* și *C. C. Popescu* care au dăruit toată biblioteca lor Societății Politehnice. S'au mai făcut apoi și alte donațiuni, însă de o mai mică importanță.

Dulapurile în care se țin actualmente cărțile Societății sunt oferite de fosta Societate de Construcțiuni, în urma stăruințelor puse de D-l *N. Cucu Starostescu*.

Primul catalog al Bibliotecii a fost făcut la 1892 de către D-l *D. Steopoe*. În anul 1896, D-l *Y. Papadopol* a făcut un nou catalog. Biblioteca avea atunci 657 volume. Azi ea are 1238, afară de multe reviste nelegate încă.

— Primul Regulament prevedeă apoi înființarea unui cabinet de lectură, în care să se poată găsi reviste tehnice și științifice din țară și streinătate. Imediat după formarea Societății, s'a și făcut abonamente la *Revue Générale des Chemins de fer, Annales des Ponts et Chaussées, Annales des Mines, Annales du Génie Militaire, The Engineering, Le Musée de l'Industrie*.

La 18 Decembrie 1883 mai mulți membri au cerut și abonarea la ziare politice și literare. Se pare că mijloacele financiare nu au permis acest lucru, căci asemenea reviste și jurnale nu le găsim de cât mult mai târziu. Numărul lor a variat apoi foarte mult, după starea financiară a Societății. Pentru ca să se poată menține abonarea la mai multe jurnale politice, amuzante, literare sau reviste tehnice și științifice, s'au subabonat la membri unele dintr'ânsele, a căror colecțiune nu interesă Societatea.

Astăzi Societatea este abonată la 11 reviste tehnice, 4 științifice, 3 literare, 7 jurnale politice și 2 umoristice. Se primește în schimbul Buletinului 6 reviste din țară, și Buletinul Societății Inginerilor și Arhitecților din Bulgaria.

Asupra frecventării Bibliotecii și cabinetului de lectură nu putem da nici o indicațiune, de oarece nu s'a ținut un registru în acest scop.

Conferințe.

Unul din mijloacele cele mai proprii pentru a interesă pe membrii unei Societăți la chestiunile ce privesc specialitatea

lor, de a'i pune în curent cu marile lucrări tehnice ce se fac, sau se proiectează în țară sau aiurea, de a'i ține în curent cu progresele științei și artei în afară de specialitatea fie-căruia, sunt fără îndoială conferințele și comunicările.

Din acest punct de vedere în Societatea noastră s'a făcut puțin, însă lucrul își are întru cât-va explicațiunea lui. Timpul de care dispun inginerii în afară de serviciile lor este foarte mic; revistele și uvragele tehnice ce pot avea la îndemână sunt în mic număr; biblioteci tehnice în care să se poată duce ca să epuizeze un subiect oare-care nu există. Cu toate acestea s'au făcut din timp în timp serii de conferințe destul de interesante, dintre care multe s'au publicat în Buletinul Societății Politehnice. Ele sunt trecute în tabla generală de materii a Buletinului, la capitolul diferitelor specialități.

Printre cele mai interesante, menționăm următoarele, în urma numelui celui ce le-a ținut :

- D-1 *C. Olănescu*. Asupra frânelor continue (1884).
- » Asupra rețelei principale de căi ferate secundare (1884).
- D-1 *G. I. Duca*. Asupra magazinelor antrepozit americane (1884). — Asupra aceluiași subiect s'au mai ținut conferințe și de D-nii *I. Brătianu* și *H. Schlawe*
- D-1 *J. Pușcariu*. Asupra cadastrului (1882).
- » Asupra unui nou sistem de cale ferată (1885)
- » Asupra stereometrului (1886).
- D-1 *C. M. Mironescu*. Asupra formulelor de rezistență ale lui *Winkler* bazate pe legile lui *Woehler* (1884).
- D-1 *St. Hepites*. Asupra baroscoapelor (1886).
- » Asupra luminatului cu electricitate al Teatrului Național (1887).
- D-1 *D. Cezianu*. Intercalarea unui cat supt un acoperiș vechiu (1886).
- D-1 *Dr. C. Istrati*. Sarea în România (1889).
- D-1 *C. Guran*. Asupra caetelor de sarcini (1892).
- D-1 *M. Romniceanu*. Gara centrală (1894).
- D-1 *N. Cucu*. Alimentarea orașului București (1884, 1906).
- D-1 *C. Alimănișteanu*. Combustibili minerali.
» Elementul românesc în exploatările petrolifere.
- D-1 *D. Poenaru*. Tracțiunea electrică.
- » Progresele realizate în electricitate.

---

*) În legătură cu chestiunea cadastrului, prima conferință a fost ținută la 1 Aprilie 1882 de D-1 *J. Pușcariu*, asupra cadastrului, în sala de Consiliu a Primăriei Capitalei.

D-1 V. I. C. *Brătianu*. Navigațiunea pe Dunăre.

D-1 O. *Alexandrini*. Construcțiunile de beton armat.

D-1 Gr. *Stratilesco*. Arderea păcurii la vaporul «Regele Carol I».

D-1 V. *Guțu*. Teorii necesare cercetărilor petroleului.

După unele conferințe s'au pus în discuțiune ideile emise, discuțiuni la care au luat parte mai mulți membri; iar în urma altora s'au numit Comisiuni care să studieze mai de aproape acele idei. În general însă Conferințele au fost destul de interesante și urmărite cu deosebită atențiune de Membrii Societății, sau de persoanele străine invitate la dânsese.

Excursiunile.

Regulamentul primelor Statute prevedeă ca membrii Societății să facă excursiuni comune în scopuri științifice. Cheltuețile mari ce necesitau aceste excursiuni însă a făcut ca această dispozițiune să nu poată fi adusă la îndeplinire de cât cu începere dela 1889, când, în urma stăruințelor D-lui *H. Schlawe*, și după propunerea sa în Adunarea Generală dela 27 Ianuarie, Comitetul a reluat această chestiune în ședința sa din 3 Fevruarie și a decis facerea unui Regulament pentru excursiuni. Acest Regulament a trecut prin Comitet la 17 Fevruarie și prin Adunarea Generală la 3 Martie. El a primit ulterior modificări, iar la 15 Decembrie 1892 Adunarea a votat Regulamentul care este și azi în vigoare.

Organizarea excursiunilor și conducerea lor este încredințată unei Comisiuni de excursiuni de 6 membri pusă sub conducerea Președintelui Societății.

Este imposibil a se face o enumerare exactă a excursiunilor făcute de Societate dela 1889 încoace, căci multe din ele au fost decise numai de Comisiunea de excursiuni, și nu se găsesc trecute prin Procesele-Verbale ale ședințelor Comitetului, altele decise a se face, nu s'au făcut, iar pentru cele făcute nu se găsesc de cât puține dări de seamă.

Excursiunile făcute le putem grupă în trei categorii :

1) *Excursiuni prin Capitală și împrejurimi*. Astfel s'au făcut excursiuni la Arsenal, la Palatul Poștelor și Telegrafelor, la Alimentarea cu apă a Capitalei în mai multe rânduri, la fabrici din apropiere ca cea de zahăr dela *Chitila*, cea de spirt dela *Bragadiru*, etc.; la Forturi, la Domeniul Coroanei la *Periș* etc.

2) *Excursiuni prin țară*. S'au făcut astfel de mai multe ori excursiuni la Docurile din *Brăila* și *Galați*; la construcția liniei *Fetești-Saligny*; la portul *Constanța*; la fabricile din

Azuga, Bușteni, Sinaia ; la Cămpina pentru instalațiunile petrolifere ; la Curtea-de-Argeș și în sus pe valea Argeșului ; la Iași și lucrările din apropiere cu linia Vaslui-Iași, la Tunelul dela Epureni; la Sulina pentru lucrările Comisiunii Europene Dunărene, la Tulcea, etc.

3) *Excursiuni afară din țară.* Dintre acestea s'au făcut numai trei până acum : 1) O excursiune la 13 Octomvrie 1891, la lucrările Porților de Fer și Orșova, sub conducerea D-lui *Sc. Vârnăv* ; 2) O excursiune în 1899 (de care s'a vorbit încă dela 1892) la Constantinopol, în timpul sărbătorilor Paștelui; excursiunea a fost condusă de D-l *P. Terrușanu* ; 3) Excursiunea din anul 1906 în Bulgaria la *Poradim, Sofia, Grivița și Plevna*, supt conducerea D-lui *Al. Cottescu*. Cu această ocaziune s'a făcut și primul pas pentru vizitarea de Societăți similare străine. Ei i-a urmat în toamna trecută vizita la noi a Societății Inginerilor și Arhitecților Bulgari, cărora după cum se știe, li s'a făcut o primire din cele mai frumoase și entusiaste.

Cele mai multe din excursiuni s'au făcut numai între membrii Societății. In unele din ele ca cele dela Periș, Sinaia, Curtea-de-Argeș, Constantinopol s'a admis și familiile membrilor.

Descrierea multora din excursiuni, și în special a celei din Bulgaria, se găsește în Buletinul Societății. Pentru multe din ele, după cum am spus, lipsește cu totul chiar menționarea lor.

Banchetele.

Prima propunere pentru ca Societatea să țină banchete anuale în scopul de a sărbători aniversarea înființării Societății, și cu care ocaziune membrii din toată țara să se poată întruni spre a se cunoaște, ași comunica ideile și dorințele, a fost făcută în anul 1886 de către D-nii *I. G. Cantacuzino, S. Carcalechi, J. Teișanu, C. Bunescu, D. Mincu și I. Socolescu*. Adunarea generală din 2 Ianuarie 1887 a fixat data de 29 Ianuarie pentru ținerea primului banchet, care însă pare că nu a avut loc.

În Adunarea generală din 7 Ianuarie 1890, D-l *H. Schlawe* a propus din nou ca Societatea să facă banchete anuale, propunere pe care Comitetul a luat-o în desbatere la 12 Februarie a aceluiaș an, și a decis ca cu organizarea lor să se ocupe Comisiunea de excursiuni a Societății. S'a fixat în general data de 19 Decemvrie, adică data înființării Societății, pentru facerea banchetelor anuale, și s'a decis ca primul pentru anul acela să se facă la 24 Februarie. Acest banchet a avut loc la data fixată, și a fost prezidat de D-l *Al. Marghiloman*, pe atunci Ministru al Lucrărilor Publice.

În acelaș an, la 19 Decemvrie, st. v. în loc de 7 Decemvrie, din cauza confuziunii calendarelor, a avut loc al doilea banchet al Societății supt președenția D-lui *Titu Maiorescu*, pe atunci Ministru al Lucrărilor Publice. De atunci încoace banchetul s'a dat aproape regulat în fiecare an, totdeauna supt președenția Ministrului Lucrărilor Publice și anume a D-lui *C. Olănescu*, *C. Stoicescu*, *E. Porumbaru*, *I. I. C. Brătianu*, *Dr. C. Istrati*, *D. Sturdza* și *I. Grădișteanu*, afară de anul acesta, când banchetul a fost prezidat de Președintele Societății. În anii de criză 1901 și 1902, Societatea nu a putut ține banchetul său anual.

La aceste banchete, membrii Societății își exprimau mulțumirea și recunoștința către D-nii Miniștri care au îngrijit de interesul și renumele Corpului tehnic român, și își exprimau dezideratele lor pentru viitor.

Cu ocaziunea modificării statutelor în 1892, banchetul a fost prevăzut în Statute, ca să se ție anual în prima Sâmbătă a luni Decemvrie, în ajunul alegerii pregătitoare a 7 membri în Comitet, pentru ca cei ce luau parte la banchet să poată veni și la acea Adunare.

Pentru multe din banchetele făcute până acum, s'au publicat în Buletin dări de seamă, mai mult sau mai puțin dezvoltate. Este însă regretabil că multe din cuvântările importante ținute de D-nii Miniștrii și de mulți din membrii Societății nu au fost rezumate, de cât cu începere din anul 1905.

În afară de aceste banchete statuare, mai avem de menționat banchete speciale date de ingineri D-lor *C. Olănescu* și *I. I. C. Brătianu*, singurii ingineri cari au fost Miniștri de Lucrări Publice în ultimii 25 ani; apoi marele banchet dat D-lui *Anghel Saligny*, de către peste 200 ingineri, la 8 Decemvrie 1895, în urma terminării și dării în exploatare a liniei Fetești-Saligny; în fine participarea mai multor membrii ai Comitetului și ai Societății la banchetul oferit D-lui *Al. Gafencu*, de către personalul Serviciului de Tracțiune, cu ocaziunea retragerii sale din funcțiunea de Șef de serviciu la Căile Ferate Române.

S e r a t e l e .

În ședința sa dela 9 Ianuarie 1896, Comitetul Societății a admis cererea, făcută de mai mulți membrii prin D-l *G. Caracostea*, de a se da serate muzicale și dansante în localul Societății între membrii ei și familiile lor, în scopul de a li se procură, pe lângă un mijloc de petrecere și posibilitatea de a se face cunoștință între familii. Comitetul a însărcinat Comisiunea de excursiuni cu organizarea lor. Grație stăruințelor depuse de D-l *G. Caracostea* în primul an, de D-nii *I. Pâslă* și *Edg.*

Duperreæ în anii următori, aceste serate erau destul de animate și foarte intime, coresponzând scopului pentru care se înființaseră. Prin concertele ce se dedeau la începutul seratelor de către muzicanții și cântăreții cei mai buni dela noi ca D-nii *Dinicu*, *Aurel Eliad*, etc., se atrăgeau pe lângă amatorii de dans, și pe cei de muzică și cânt.

Seratele s'au început în localul actual, în care scop s'a și amenajat sala cea mare ce o are acum, desființându-se un perete ce separă două camere. Seratele se făceau în lunile Ianuarie, Februarie și Martie.

Cu mutarea Societății în strada Câmpineanu, unde nu mai aveam camere destul de mari în acest scop, s'au început a se face serate supt numele Societății, în localuri străine, și mai ales în sala Clubului German, care se închiriau, cu seara, în acest scop. Spre a se putea compensa cheltuelile ce necesitau atunci seratele, s'a început a se invita la ele, nu numai membrii cu familiile lor, ci și rudele și cunoscuții acestora. Cu modul acesta, caracterul de intimitate ce l'au avut la început s'a pierdut. Cu revenirea în localul actual, s'a început a se da din nou serate restrânse între membrii Societății.

Tot în această ordine, de idei avem de menționat o încercare ce s'a făcut de a se da concerte de către membrii Societății, în localul ei. Până în prezent s'a făcut numai o singură serată de acest fel, în iarna anului 1905.

Dorința ca Societatea să cumpere un piano s'a manifestat de mai multe ori; ea însă nu s'a putut realiza până în prezent.

Incheiere.

Din cele ce am spus în acest istoric se vede care sunt ideile care au dat naștere și cu care a pornit Societatea Politehnică, pe care apoi le-am întâlnit în cei 25 de ani ai existenței sale; cum a evoluat dela înființare și până azi, ce lucrări mai însemnate a studiat sau a făcut, la ce rezultate s'a ajuns, și care din scopurile ei au fost atinse și cam în ce măsură. S'a văzut de asemenea că multe din ideile emise, multe din preocupările Societății și din scopurile ei statuare nu au putut fi realizate, de cât în parte sau de loc.

Realizarea desăvârșită a celor începute, luarea în considerare a celor de care nu s'a ocupat încă, și ducerea lor până la sfârșit, rămân în sarcina viitorului, cu atât mai puțin depărtat, cu cât membrii Societății vor fi mai solidari și vor da cu mai multă dragoste concursul lor moral și material pentru realizarea lor. Judecând după cele ce s'au făcut în cei 25 ani trecuți, pornind numai cu 52 membri, și cu mijloacele restrânse de care

dispuneau atunci, se poate prevedea rezultate mari și frumoase pentru viitorii 25 ani, în care Societatea intră cu peste 400 membri, cu un capital de aproape 140.000 lei, cu tineri plini de entuziasm și dor de muncă, cu un stat major plin de experiență și care a știut să învingă numeroasele valuri pe care le-au întâlnit în lunga lor carieră și în conducerea Societății; în fine cu un conducător plin de râvnă pentru binele și idealurile Societății, care anul acesta ne-a dus să vedem Plevna și Grivița cucerite, și care ne duce către triumful desăvârșit al devizii noastre, înscrisă în procesul verbal dela Focșani: *Regenerarea Românilor prin Români.*

Ion Ionescu

Secretar al Societății Politecnice.
